

OSAVUOSIKATSAUS 30.4.2020

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo.....	2
Toimitusjohtajan katsaus	3
Henkilöstöä koskevat yleiset tiedot	5
Talouskatsaus	7
Toimialojen ja liikelaitosten toiminta- ja taloustiedot.....	11
Yhtymän johto.....	11
Yhtymän johto, toimialajohtajan katsaus	12
Yhtymäpalvelut	13
Yhtymäpalvelut, toimialajohtajan katsaus.....	14
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut.....	15
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut, toimialajohtajan katsaus.....	17
Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus	19
Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus, toimialajohtajan katsaus.....	22
Perhe- ja sosiaalipalvelut	23
Perhe- ja sosiaalipalvelut, toimialajohtajan katsaus	25
Ympäristöterveyskeskus	26
Ympäristöterveydenhuolto, toimialajohtajan katsaus.....	27
Verso-liikelaitos.....	28
Verso-liikelaitos, liikelaitoksen johtajan katsaus	29
Kuntayhtymän toiminnalliset tavoitteet talousarvio 2020	30
Investointien toteutumisvertailu.....	33
Rahoitusosan toteutumisvertailu	34
Liikelaitosten vaikutus yhtymän tilikauden tuloksen muodostamiseen.....	35
Liikelaitosten vaikutus yhtymän toiminnan rahoitukseen	36
Toteutuneet palvelujen käytön nettokustannukset jäsenkunnittain 1-4/2020	37
Liitteet.....	38
Arvio merkittävimmistä riskeistä	38

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä toimii sille annetun järjestämisvastuun ja valmiustehtävän mukaisesti kaikissa olosuhteissa. Hyvinvointiyhtymä huolehtii sille kuuluvasta laajasta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuusta 12 kunnan alueella.

Toimitusjohtaja teki koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi 17.3.2020 päätöksen nostaa yhtymän valmiustilaa korkeimmalle mahdolliselle tasolle ja siirtyä noudattamaan valmiuslain ja yhtymän oman valmiussuunnitelman mukaista poikkeustilanteen johtamisjärjestelmää. Resursseja on siirretty Covid-19 -potilaiden hoitokapasiteetin lisäämiseen ja siihen liittyvän valmiuden ylläpitämiseen. Epidemiatilanne on alueella ollut toistaiseksi rauhallinen. Palvelujärjestelmä on kestänyt poikkeustilanteen hyvin, eikä merkittävää ylikuormittumista ole tapahtunut.

Koronavirus-tilanne on aiheuttanut hyvinvointiyhtymälle sekä suoria että välillisiä talousvaikutuksia. Osa hoitokapasiteetista on varattu pandemiapotilaiden hoitoon, ja tämän takia peruutettujen kiireettömien hoitojen toteuttaminen myöhemmin saattaa synnyttää lisäkustannuksia. Virustartuntojen estämiseksi toteutettu testaaminen, hoitomateriaalien lisääntyneeseen tarpeeseen varustautuminen sekä poikkeustilanteesta johtuva palveluiden ostojen lisääminen ovat lisänneet yhtymän välittömiä kuluja tämän hetkisen arvion mukaan vähintään 5–10 miljoonalla eurolla. Suojainmateriaalin kansallinen heikko saatavuus on haitannut palvelutuotantoa ja aiheuttanut lisäkustannuksia sekä synnyttänyt merkittävää huolta henkilöstössä.

Hyvinvointiyhtymän muutosohjelman toteuttaminen käynnistyi ripeästi vuoden 2020 alussa. Tämän vuoden merkittävin yksittäinen kokonaisuus, sote-keskuspalvelujen maakunnallinen määrittely ja yhteistyökumppanin kilpailuttaminen palvelutuotantoon, on edennyt asetetun aikataulun mukaisesti. Osa muutosohjelmaan kirjatusta kehittämistoimista toteutuu kuitenkin viiveellä, koska kehittämiseen kohdennettuja resursseja jouduttiin siirtämään vallitsevan koronatilanteen aiheuttamien kiireellisten tehtävien hoitoon. Poikkeustilanteen tasaantumisen ansiosta muutosohjelman kehittämiskokonaisuuksia on voitu käynnistää uudelleen toukokuussa.

Kotiin vietävistä akuuttitilanteiden terveystalouksista ja niihin liittyvästä ensihoidon uudesta palvelu- ja tuotantomallista käytiin maakunnallista keskustelua. Kuntayhtymällä on lain määräämä ensihoidon järjestämisvastuu, ja strateginen tavoite on integroida palveluita tehokkaasti johdettaviksi kokonaisuuksiksi, jolloin palvelut paranevat ja kustannukset laskevat. Akuutti 24 -palvelujen kehittäminen on ollut määrätietoista, ja koko hyvinvointiyhtymän palvelujärjestelmään saumattomasti integroitava akuuttipalvelujen kokonaisuus on edelleen keskeinen kehittämistavoite.

Toimenpiteet toimitilojen laadun parantamiseksi ja yksittäisten toimipisteiden sekä käytössä olevien kokonaisneliöiden määrän vähentämiseksi etenevät suunnitelmallisesti. Yhtymätasoinen tilastrategia on valmistelussa. Esimerkkeinä toimitiloihin liittyvistä toimenpiteistä ovat keskussairaalan ja Salpakankaan sote-keskus -uudisrakennuksien rakentuminen, Lahden uuden perhekeskuksen toimittamiskäytön syntyminen ja toiminnan käynnistyminen uudessa perhekeskuksessa 2021 sekä Nastolan sote-keskuksen suunnittelu.

Viime vuonna valmistellut mittavat talouden sopeuttamistoimet vaikuttavat onnistuneen. Talous on toteutunut vuoden neljän ensimmäisen kuukauden aikana talousarvion rajoissa. Sopeuttamistoimet ja erityisesti niihin liittyvät lomautukset ovat olleet henkilöstölle raskaita. Loppuvuoden talouden kehitykseen vaikuttavat merkittävästi valtiojohdon päätökset rajoittamistoimista ja velvoitteista. Palveluita on toukokuusta alkaen ryhdytty palauttamaan normaalitasolle, mutta erityisesti leikkaustoiminnassa ja suun terveydenhuollossa ei vielä ole mahdollista toimia normaaliolojen palvelutuotannon tasolla.

Erityistä huolta aiheuttaa alueen vaikeiden sosioekonomisten ongelmien mahdollinen kärjistyminen lapsiperheissä. Lastensuojelun ulkoinen arviointi tehtiin alkuvuodesta 2020, ja arvioinnista saatujen

suositusten mukainen toimenpideohjelma on laadittu. Koronakriisin huolellinen jälkihoito on välttämätöntä, jotta väestön terveydentila ja hyvinvointi säilyvät riittävällä tasolla. Erityishuomiota kiinnitetään haavoittuvassa asemassa oleviin väestöryhmiin.

Kuntayhtymä ja sen työntekijät ovat osoittaneet vahvuutensa vaativissa olosuhteissa. Lakisääteiset tehtävät on hoidettu luotettavasti ja taloudellisesti, samalla kun toiminta lyhyessä ajassa muutettiin vastaamaan poikkeustilan vaatimuksia. Asiakkaille kotiin tarjottavat itsehoito- ja etäpalvelut sekä uudet etätyötavat jäivät osaksi pysyvää toimintaa myös epidemiavaiheen päätyttyä. Yhteistoiminta maakunnassa on kriisin aikana tiivistynyt, mikä luo hyvät edellytykset Päijät-Hämeen kehittämiseksi. Yhteistoiminta alueen kuntien ja kunnanjohtajista koostuvan työvaliokunnan kanssa on osoittanut voimansa poikkeusolojen aikana. Yhtymän alueen väestö on noudattanut kiitettävällä tavalla yhtymän ohjeistuksia koronaviruksen hoitoon hakeutumisessa sekä infektion torjumisen kannalta keskeisissä suosituksissa.

Maakunnan tulevaisuuden kannalta tärkeää on katsoa poikkeusolojen päättymisen jälkeen hyvin tarkasti lähitulevaisuuteen ja korjata ripeästi mahdollisimman paljon poikkeustilanteen aiheuttamia vaurioita. Samalla katse pitää suunnata myös pitkälle tulevaisuuteen ja tehdä ratkaisuja, joiden avulla maakunta nousee edelläkävijöiden joukkoon. Näin turvaamme alueen väestön terveyden ja hyvinvoinnin.

Marina Erhola
toimitusjohtaja

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT YLEISET TIEDOT

Henkilötyövuosien määrä on laskenut 102,6 henkilötyövuodella verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Samanaikaisesti on nettotyöpanos vähentynyt 91,4 nettotyöpanoksen verran. Henkilöstömenot ovat 99,2 milj. euroa ja ovat laskeneet 2,9 % verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Näihin ovat vaikuttaneet yhteistoimintaneuvotteluissa sovittujen toimenpiteiden toteuttaminen ja osittain myös henkilöstön vaihtuvuus.

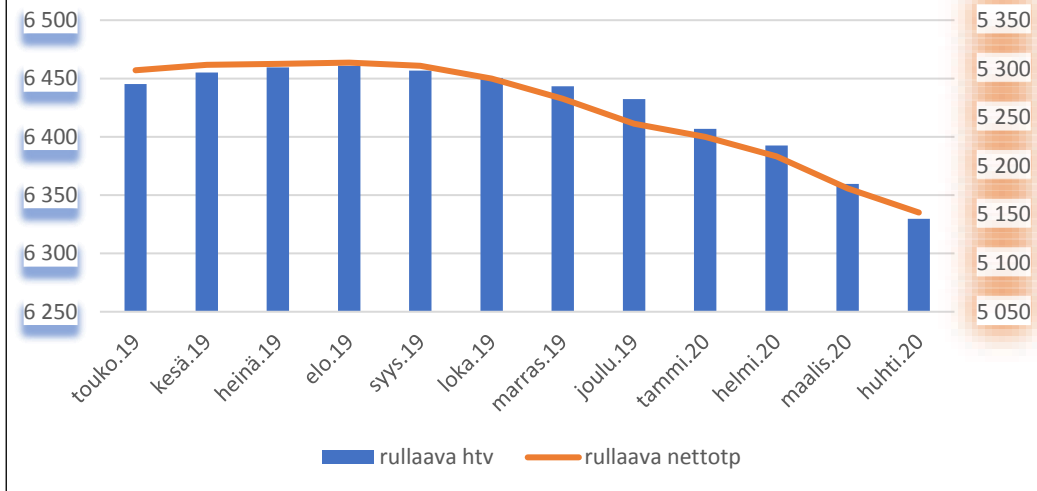
Yhtymän palveluksesta poistui 219 henkilöä kun viime vuoden vastaava määrä oli 142 henkilöä. Irtisanoutuneita oli 129, eläkkeelle siirtyi 49 henkilöä, irtisanottuja oli 39 ja muita syitä kaksi. Viime vuoden vastaavat luvut olivat; irtisanoutuneita 94 ja eläkkeelle siirtyi 44 henkilöä ja muita syitä oli neljä. Lähihoitajien saatavuudessa on ollut ongelmia ja aloitimme yhteistyön Sarastia Rekry Oy:n kanssa sijaisten saamiseksi ikääntyneiden palvelut ja kuntoutuksen toimialalle.

Sairauspoissaolojen lukumäärä on hieman noussut. Sairauslomapäivien lukumäärä oli 45 381, kun viime vuoden vastaava luku oli 45 020 päivää eli sairastettu on 361 päivää enemmän.

Henkilötyövuodet	2019	Tot 01 - 04 2019	Tot 01 - 04 2020	Muutos
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	2 194,9	712,6	687,0	-25,6
Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus	2 110,8	683,6	648,0	-35,5
Perhe- ja sosiaalipalvelut	1 546,4	503,3	481,8	-21,5
Yhtymäpalvelut	500,7	165,1	146,6	-18,5
Yhtymän johto	53,2	17,9	15,9	-2,0
Ympäristöterveyskeskus	26,4	8,6	9,1	0,6
Yhtymä yhteensä	6 432,4	2 091,0	1 988,4	-102,6

Nettotyöpanos	2019	Tot 01 - 04 2019	Tot 01 - 04 2020	Muutos
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	1 791,3	607,9	583,3	-24,6
Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus	1 720,7	578,8	545,6	-33,2
Perhe- ja sosiaalipalvelut	1 261,1	431,6	416,7	-14,8
Yhtymäpalvelut	405,1	139,3	123,1	-16,3
Yhtymän johto	43,7	15,5	13,1	-2,4
Ympäristöterveyskeskus	21,5	7,4	7,4	-0,0
Yhtymä yhteensä	5 243,4	1 780,5	1 689,1	-91,4

12 kk rullaava htv ja nettotyöpanos

TALOUSKATSAUS

Lähtökohdat vuoteen 2020 olivat talouden näkökulmasta realistisemmalla tasolla kuin vuoden 2019 alussa. Talousarvion raami perustui 1,0% toimintakulujen kasvuun, verrattuna toukokuun tilinpäätösennusteeseen 2019. Vuoden 2019 tuloksen kannalta oletettua positiivisemmat varausten muutokset, sotaveteraanien kustannusten korvauskäytännön muutos sekä täyskätteelliseen kotihoidon palveluseteliin siirtyminen sekä muutamien toimintakuluerien positiivisempi kehitys nostivat vuoden 2019 toteutuneiden toimintakulujen ja talousarvion kuluraamin kasvuvaraksi 1,6%. Toimintakulujen osalta talousarvio on siten noin 12,3 miljoonaa euroa suurempi kuin viime vuoden toteutuneet toimintakulut. Talousarvio vuodelle 2020 on lähtötasoltaan 3 miljoonaa euroa alijäämäinen ja pitää sisällään 15 miljoonan euron säästötoimenpiteet. On lisäksi huomioitava, että talousarvion valmistelun yhteydessä tunnistettiin 1,5 % kustannusten nousupaineet inflaatiosta, palvelutarpeen kasvusta 1,13 % (THL:n arvio Päijät-Hämeen sote-kulujen keskimääräisestä kasvusta) sekä 3,3% palkkaratkaisun vaikutus. Hyväksytty talousarvio ei mahdollista merkittävää toiminnan laajentamista. Talousarvion laadinnan yhteydessä toimiva johto tunnisti sen osalta noin 10 miljoonan euron riskin ylityksen osalta.

Koronaepidemia on osaltaan vaikuttanut talouden toteutumaan ja sen ennustettavuuteen. Toisaalta elektiivisen toiminnan alasajo tuottaa säästöjä toimintakuluissa (materiaalit ja palveluiden ostot), mutta aiheuttaa toisaalta asiakasmaksujen ja myyntituottojen vähentymää. Tulojen vähenemän arvio on noin 1,8 miljoonaa euroa. Samanaikaisesti koronatestaus, koronapotilaiden hoito ja hoitoon varautuminen sekä valmiuden ylläpito aiheuttaa lisäkuluja, näiden kulujen on arvioitu olevan noin 14 miljoonaa euroa.

Yhtymän tulos ilman liikelaitoksia tammi-huhtikuussa on 13,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Toimintatuottojen kokonaismäärä oli 256,1 miljoonaa euroa ja toimintakulujen 238,7 miljoonaa euroa.

Toimintakuluista noin 41,6% eli 99,2 miljoonaa euroa on henkilöstökuluja (TP 2019: 44,7%). Henkilöstökuluja viime vuoteen (4/2019: 102,2 milj.€) verrattuna ovat laskeneet yt-toimenpiteinä toteutetut irtisanomiset ja lomautukset sekä varastologistiikan kumppanuussopimus HUB-Logistics Oy:n kanssa (-30 htv).

Palvelujen ostot ja avustukset ovat 103,5 miljoonaa euroa eli miljoona euroa suuremmat kuin viime vuonna vastaavana aikana. Asiakaspalveluiden ostot ja avustukset yhteensä ovat noin neljä miljoonaa euroa (+ 7 %) korkeammat viime vuoteen verrattuna. Muut palveluostot ovat sen sijaan noin kolme miljoonaa euroa viime vuotta alhaisemmalla tasolla.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat noin miljoona euroa viime vuotta matalammalla tasolla. Operatiivisen toiminnan supistaminen koronaepidemian vuoksi on laskenut alkuvuoden hoitotarvikekustannuksia viime vuoteen vertailtuna, mutta lääkekustannukset ovat viime vuotta korkeammalla tasolla. Kokonaisuutena arvioidaan, että tiliryhmän kustannukset jäävät alle talousarviotason.

Muut toimintakulut ovat 0,5 miljoonaa euroa viime vuotta matalammat ollen nyt 14,4 miljoonaa euroa. Koneiden ja laitteiden vuokrakustannukset ovat kasvaneet hiukan leasing-rahoituksen käytön lisääntymässä. Luottotappiot ovat viime vuotta alhaisemmalla tasolla.

Koronaepidemian vaikutukset ovat merkittäviä yhtymän tulokertymiin ja ennakoidaan, että pandemiavalmiuden ylläpito vaikuttaa koko loppuvuoteen tuloja vähentävästi. Tuloennusteeseen on huomioitu sekalaisia tuloeria noin 2 miljoonan euron edestä (mm. ennakoitu kesäkuussa hallitukselle esitettävän irtaimen omaisuuden myyntituotto). Toimintatuottojen arvioidaan olevan noin 772 miljoonaa euroa. Toimintakulujen osalta niiden ennakoidaan pysyvän talousarvion raamissa ollen 762,4 miljoonaa euroa. Ennuste sisältää kuitenkin riskiä asiakaspalveluostojen, palvelusetelimenojen, laboratorioskustannusten sekä potilasvahinkovakuutuksen varauksen muutoksen osalta. Ennusteen toteutuessa jäsenkuntien kokonaismaksusuudet ylittyisivät 3,0 miljoonaa euroa, koska tulos olisi 3

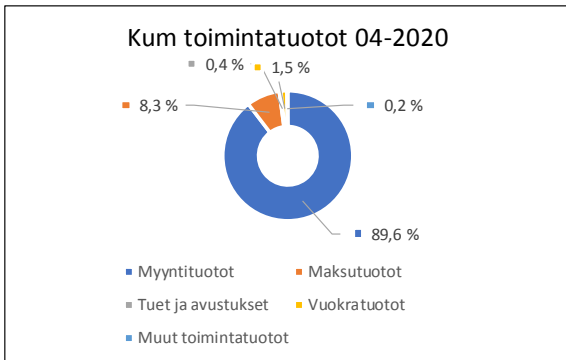
miljoonaa euro alijäämäinen. Yhtymän ennuste sisältää poikkeuksellisen paljon epävarmuustekijöitä johtuen poikkeuksellisesta Koronan aiheuttamasta tilanteesta toimintaympäristössä.

Yhtymän maksuvalmius on osana koronaepidemiaan valmistautumista pidetty rahoitusjärjestelyin ylisuurena, mutta tilanne on nyt normalisoitumassa. Maksuvalmiuden tilannetta seurataan viikoittain. Sijoituspolitiikan tultua hyväksytyä yhtymäkokouksessa kassavarojen hallintaa tullaan tehostamaan.

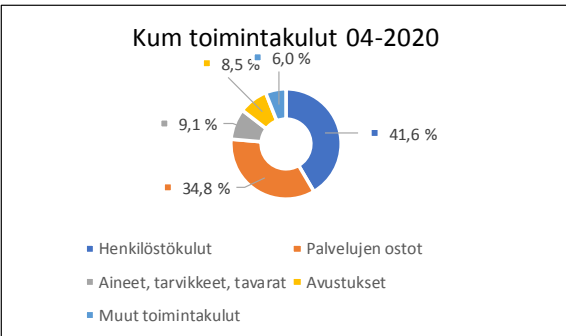
Sosiaalialan osaamiskeskus Verson tulosennuste on talousarvion mukaisesti 0 euroa.

Yhtymän tuloslaskelma ja ennuste

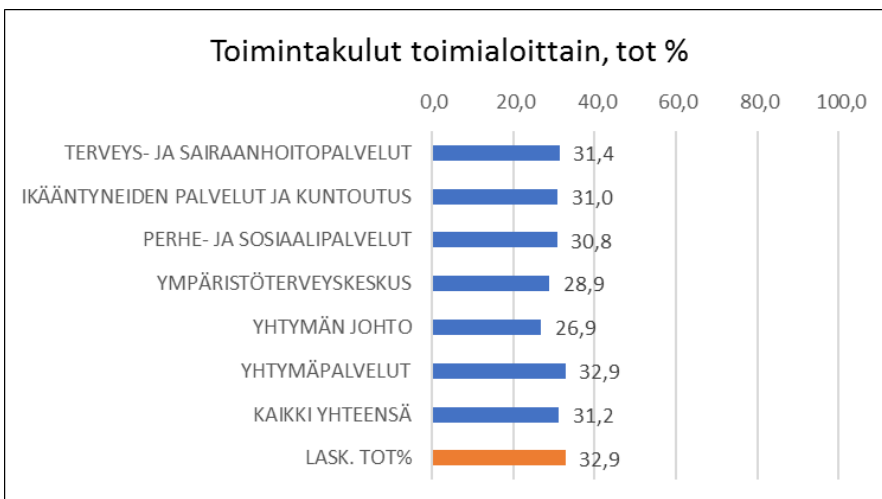
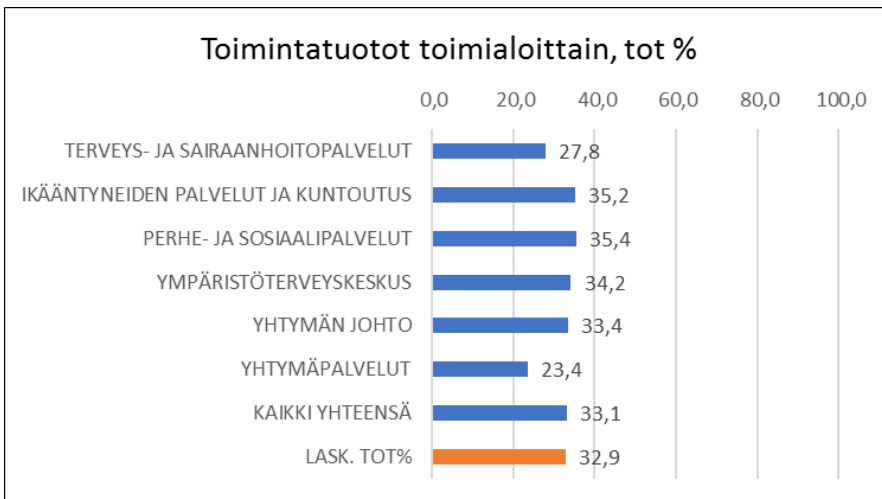
Tuloslaskelma Milj. €	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 04 2020	Tot-%	Edell. vuoden muutos %	TP ennuste	Ennuste
Toimintatuotot	773,9	256,1	33,1 %	6,0 %	772,1	
Myyntituotot	695,4	229,6	33,0 %	6,3 %	692,7	
Maksutuotot	62,0	21,2	34,2 %	0,8 %	60,3	
Tuet ja avustukset	5,0	1,0	20,6 %	-16,4 %	4,6	
Vuokratuotot	11,4	3,8	33,4 %	10,6 %	12,2	
Muut toimintatuotot	0,1	0,6	917,3 %	1328,8 %	2,4	
Toimintakulut	-763,8	-238,7	31,2 %	-1,4 %	-762,4	
Henkilöstökulut	-342,7	-99,2	28,9 %	-2,9 %	-333,8	
Palvelujen ostot	-249,2	-83,1	33,4 %	-6,3 %	-255,7	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-66,4	-21,6	32,6 %	-4,1 %	-65,3	
Avustukset	-60,4	-20,3	33,7 %	47,7 %	-62,9	
Muut toimintakulut	-45,1	-14,4	31,9 %	-3,6 %	-44,7	
Toimintakate	10,0	17,5	173,9 %	-5815,3 %	9,7	
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,6	0,0	3,7 %	-140,9 %	-0,5	
Vuosikate	9,4	17,4	184,7 %	-7042,6 %	9,2	
Poistot ja arvonalentumiset	-12,6	-4,1	32,5 %	-1,9 %	-12,4	
Tilikauden tulos	-3,1	13,4	-427,5 %	-403,0 %	-3,1	
Poistoeron ja varausten muutos	0,2	0,0	0,0 %	0,0 %	0,2	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-3,0	13,4	-452,0 %	-403,0 %	-3,0	

Kum toimintatuotot (Milj. eur)	04-2019	04-2020	Muutos	Muutos%
Myyntituotot	216,0	229,6	13,5	6,3 %
Maksutuotot	21,0	21,2	0,2	0,8 %
Tuet ja avustukset	1,2	1,0	-0,2	-16,4 %
Vuokratuotot	3,4	3,8	0,4	10,6 %
Muut toimintatuotot	0,0	0,6	0,5	***
Yhteensä	241,7	256,1	14,4	6,0 %

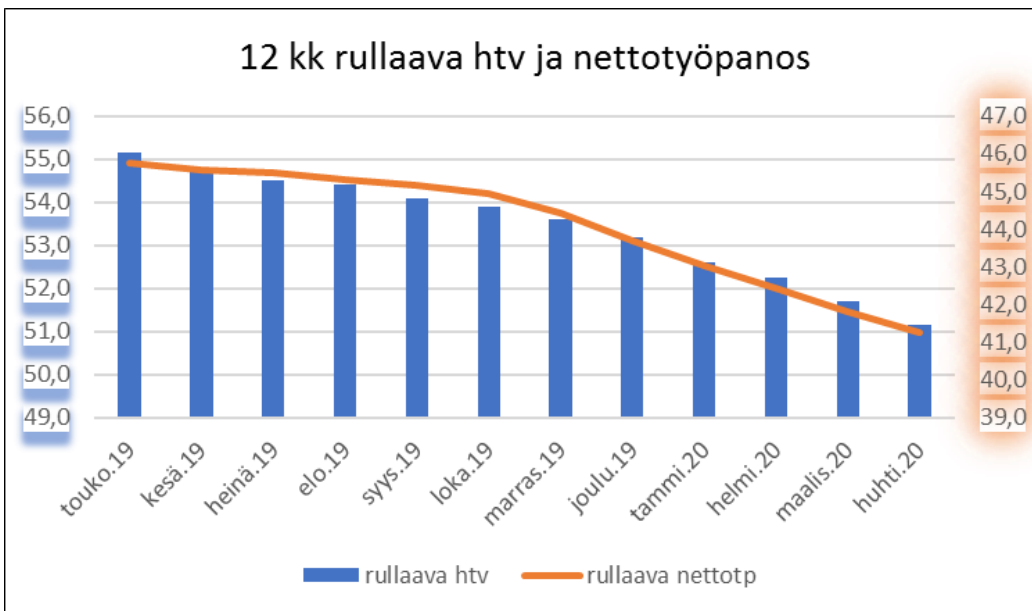
Kum toimintakulut (Milj. eur)	04-2019	04-2020	Muutos	Muutos%
Henkilöstökulut	102,1	99,2	-3,0	-2,9 %
Palvelujen ostot	88,7	83,1	-5,6	-6,3 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	22,6	21,6	-0,9	-4,1 %
Avustukset	13,8	20,3	6,6	47,7 %
Muut toimintakulut	14,9	14,4	-0,5	-3,6 %
Yhteensä	242,0	238,7	-3,4	-1,4 %

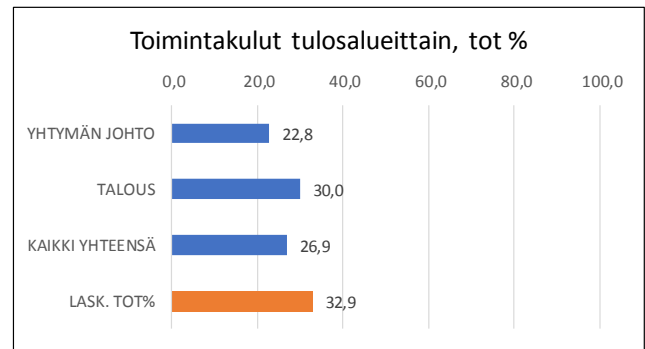
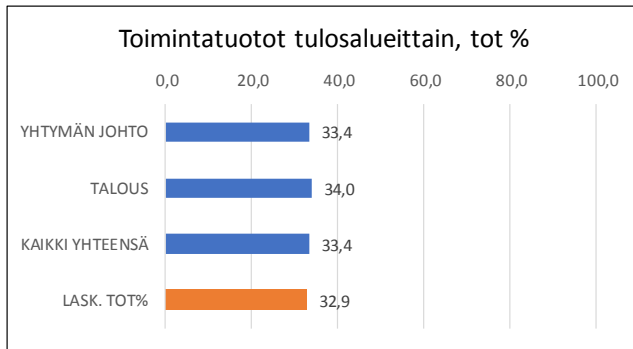

TOIMIALOJEN JA LIIKELAITOSTEN TOIMINTA- JA TALOUSTIEDOT

Yhtymän johto

	TP2019	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 04 2020	Tot-%	Ennuste
Tuloslaskelma 1 000 €					
Toimintatuotot	654 107	661 959	221 059	33,4 %	●
Myyntituotot	654 083	661 959	220 925	33,4 %	●
Muut toimintatuotot	23	0	134	0,0 %	●
Toimintakulut	-7 131	-8 568	-2 304	26,9 %	●
Henkilöstökulut	-3 304	-3 404	-1 011	29,7 %	●
Palvelujen ostot	-3 243	-4 429	-1 080	24,4 %	●
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-55	-91	-17	18,7 %	●
Muut toimintakulut	-529	-644	-196	30,4 %	●
Toimintakate 1	646 975	653 390	218 754	33,5 %	●
Sisäiset erät	6 772	9 110	3 037	33,3 %	●
Toimintakate 2	653 748	662 500	221 791	33,5 %	●

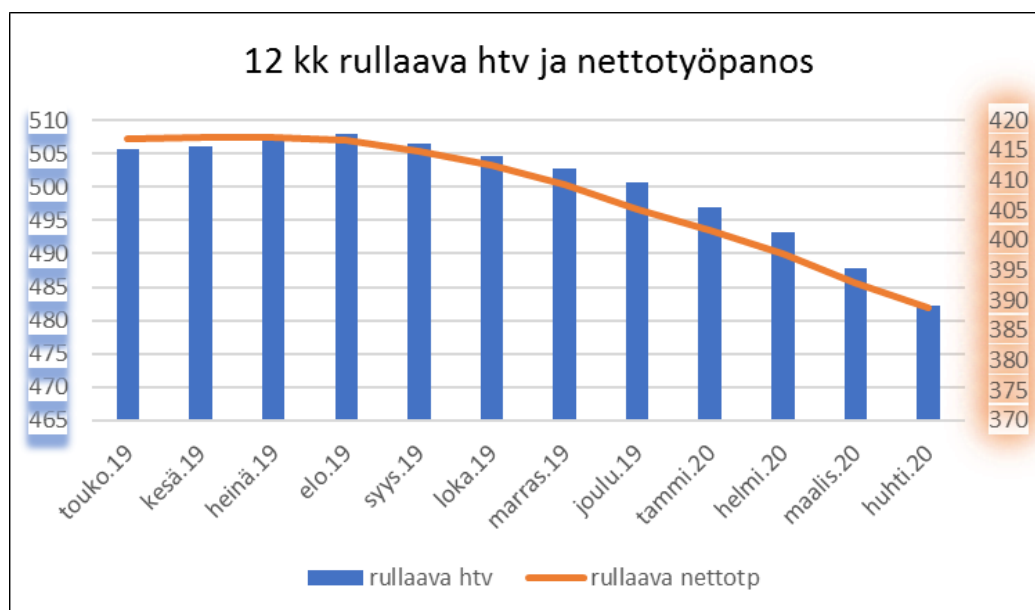
Yhtymän johto, toimialajohtajan katsaus

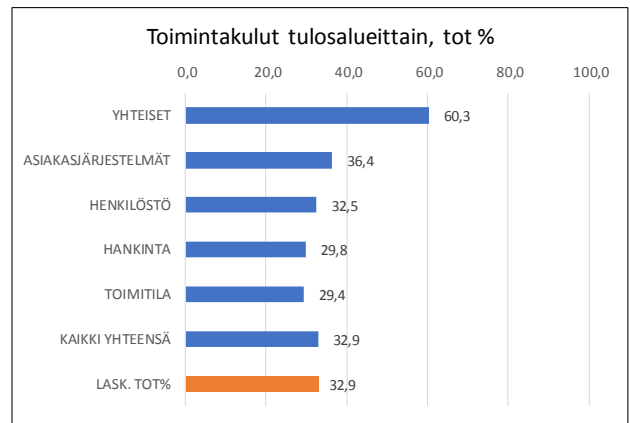
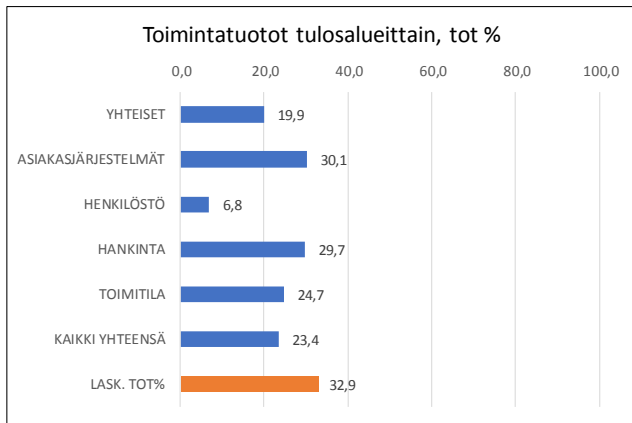
Yhtymän johdon talousarvio on tasapainossa. Toimintatuotot ovat kokonaisuutena hiukan talousarviota edellä. Toimintakulut ovat noin 6% alle laskennallisen toteutumavauhdin. Toimintakulujen osalta kaikki tiliryhmät ovat toteutumassa talousarvion mukaisina tai pienempinä.

Yhtymäpalvelut

Tuloslaskelma 1 000 €	TP2019	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 04 2020	Tot-%	Ennuste
Toimintatuotot	9 969	9 221	2 161	23,4 %	●
Myyntituotot	5 302	4 556	1 346	29,5 %	●
Tuet ja avustukset	1 487	1 375	34	2,5 %	●
Vuokratuotot	3 147	3 290	778	23,7 %	●
Muut toimintatuotot	33	0	2	0,0 %	●
Toimintakulut	-72 898	-75 056	-24 682	32,9 %	●
Henkilöstökulut	-22 843	-22 404	-6 929	30,9 %	●
Palvelujen ostot	-37 297	-39 113	-13 458	34,4 %	●
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 753	-7 424	-2 325	31,3 %	●
Avustukset	-103	-110	0	0,0 %	●
Muut toimintakulut	-5 902	-6 004	-1 970	32,8 %	●
Toimintakate 1	-62 929	-65 835	-22 521	34,2 %	●
Sisäiset erät	71 076	73 659	24 546	33,3 %	●
Toimintakate 2	8 147	7 824	2 025	25,9 %	●

1 000 €	TP2019	TA2020	Tot 01 - 04 2020	Tot%
Asiakaspalvelujen ostot	0	-3	0	0,0
Avustukset	-103	-110	0	0,0
Yhteensä	-103	-113	0	0,0

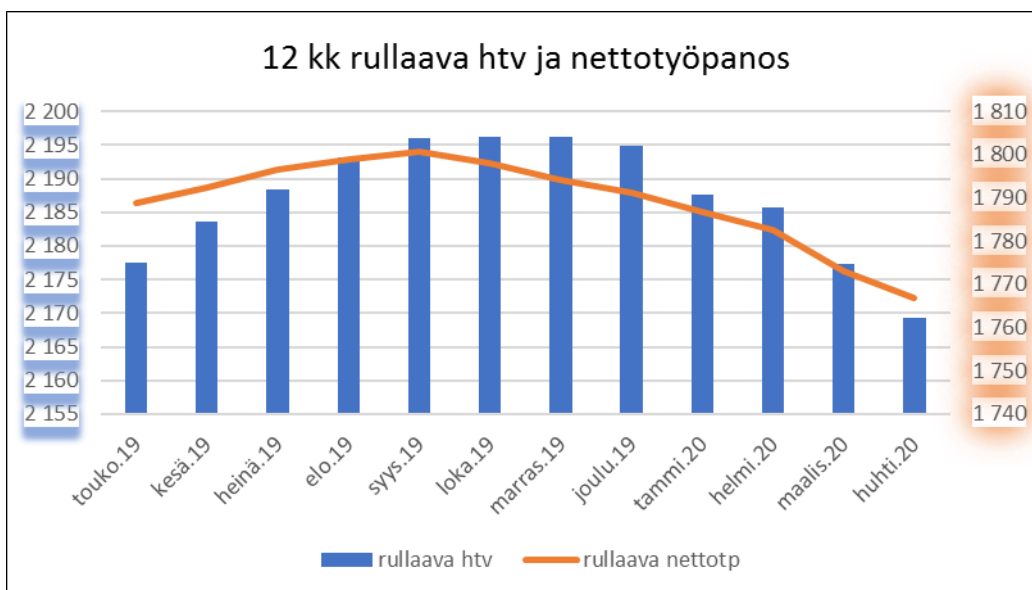
Yhtymäpalvelut, toimialajohtajan katsaus

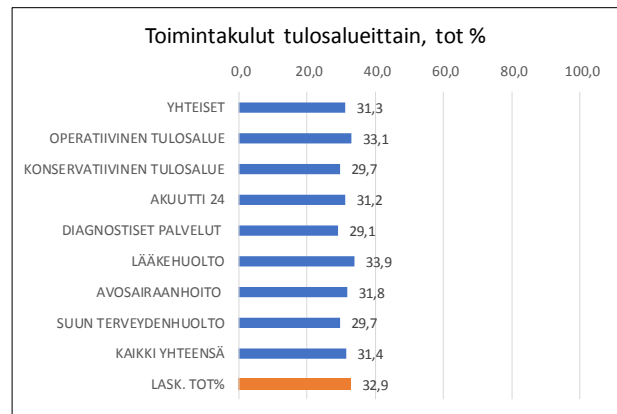
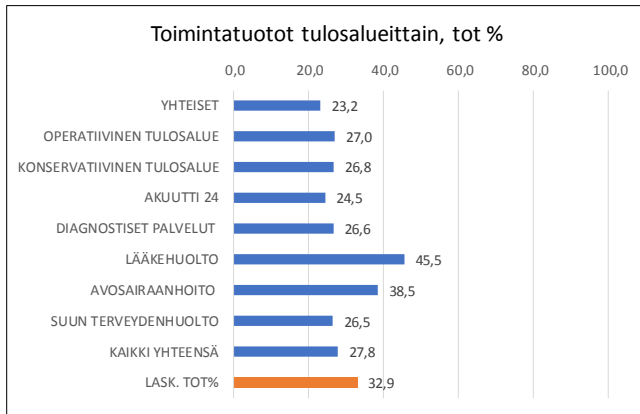
Yhtymäpalveluissa tilinpäätösennuste on, että pysytään vuoden 2020 talousarviossa. Ennuste ei kokonaan sisällä ict-infrastruktuurin korjaus- ja päivitystarpeita eikä kaikkia toiminnallisia kehityshankkeita, joihin haetaan valtionrahoitusta tai tehdään erillinen rahoitusesitys. Huhtikuun ennusteen perusteella arvioidaan, että toimintatuotot toteutuvat hyvin lähelle talousarviossa. Toimintakulujen arvioidaan kokonaisuutena pysyvän talousarvion mukaisina. Palvelujen ostojen osalta arvioidaan kulujen ylittyvän ict-palveluostojen osalta. Ict-kuluylytystä selittävät talousarviossa suurempina mm. kyberturvan parantamistarpeet, vanhentuneiden laitteiden uusinta, vanhentuneiden lisenssien uusinta, pandemian etätyön lisäämisestä johtuvat laitekulut ja nettiyhteyksien parantaminen sekä edellä mainittuihin ja toiminnallisiin uudistuksiin liittyneet ennakoitua suuremmat muut ict-kulut. Muiden toimintakulujen osalta arvioidaan talousarviossa pienempiä kuluja, joten kokonaisuutena toimintakulut arvioidaan pysyvän talousarvion mukaisina. Kustannustehokkuuden ja tuottavuuden kehittämistoimenpiteet jatkuvat yhtymäpalvelujen kaikilla osa-alueilla. Suurimpina talouden riskeinä arvioidaan sellaiset kulut, jotka syntyvät uudistusten toteuttamisesta, joita ei kuitenkaan ole pystytty huomioimaan talousarviota laadittaessa. Hankinnat-tulosalueella on edetty kilpailutusten toteuttamisessa suunnitelman mukaisesti. Suurimmat kilpailutukset koskevat sote-yhteisyritystä, henkilökuljetuksia, RV7-rakennushanketta sekä investointiohjelman mukaisia laite- ja ict-hankintoja. Logistinen yhteistyökumppanuus HUB-Logisticsin kanssa on käynnistynyt suunnitellusti. Toimitilat-tulosalueella keskeisiä asioita ovat olleet mm. Nastolan terveysaseman hankesuunnitteluun osallistuminen sekä Lahden perhekeskuksen sopimusneuvottelut ja suunnitteluvaiheen koordinointi. Kehittämishanketöimistö aloitti toimintansa yhtymäpalveluiden uutena osana muutosohjelman koordinoijana. Koronaepidemia on aiheuttanut yhtymäpalveluiden kehittämistoimenpiteiden viivästyksiä. Lisäksi suojaintarvikkeiden hankinta on työllistänyt erittäin paljon hankintayksikköä. Suojaintarvikkeiden hankintoja on tehty alkuvuonna huhtikuun loppuun mennessä yli kolmella miljoonalla eurolla enemmän verrattuna näiden tarvikkeiden normaaliin hankintaan vastaavassa ajassa. Yhtymäpalveluiden henkilöstö ansaitsee erityiset kiitokset, kun tarvittavat palvelut on pystytty asiallisesti tuottamaan pandemian ja isojen kilpailutusten sekä kehitystoimenpiteiden ohella.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

Tuloslaskelma 1 000 €	TP2019	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 04 2020	Tot-%	Ennuste
Toimintatuotot	43 296	44 359	12 351	27,8 %	●
Myyntituotot	14 955	15 575	3 826	24,6 %	●
Maksutuotot	24 348	25 592	7 786	30,4 %	●
Tuet ja avustukset	3 788	3 023	723	23,9 %	●
Vuokratuotot	10	161	10	6,1 %	●
Muut toimintatuotot	195	8	7	81,9 %	●
Toimintakulut	-285 362	-290 424	-91 202	31,4 %	●
Henkilöstökulut	-137 381	-142 525	-40 340	28,3 %	●
Palvelujen ostot	-90 341	-88 916	-31 540	35,5 %	●
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-48 951	-49 717	-16 615	33,4 %	●
Avustukset	-133	-88	-34	38,7 %	●
Muut toimintakulut	-8 556	-9 178	-2 673	29,1 %	●
Toimintakate 1	-242 066	-246 065	-78 851	32,0 %	●
Sisäiset erät	-45 696	-49 598	-16 714	33,7 %	●
Toimintakate 2	-287 761	-295 663	-95 565	32,3 %	●

1 000 €	TP2019	TA2020	Tot 01 - 04 2020	Tot%
Asiakaspalvelujen ostot	-39 552	-37 781	-14 009	37,1
Avustukset	-133	-88	-34	38,7
Yhteensä	-39 685	-37 868	-14 043	37,1

laskennallinen TA:n toteumaprosentti 33,3 %

Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toiminta	TA2020	Toteuma 2020	toteuma-%
Tuotannon volyymit (oma toiminta)			
Avovastaanotto toiminta			
Lääkärikäynnit	152 500	49 512	32,5 %
Hoitajakäynnit	135 000	50 149	37,1 %
Sähköinen asiointi, lääkäri	38 400	15 034	39,2 %
Sähköinen asiointi, hoitaja	77 600	28 826	37,1 %
Hammaslääkärikäynnit	115 000	34 425	29,9 %
Suuhygienisti- ja hammashoitajakäynnit	59 300	14 920	25,2 %
Erikoissairaanhoito			
DRG-jaksot	31 100	8 958	28,8 %
Käynnit somatiikka	302 500	94 401	31,2 %
Laskutusperusteiset hoitopäivät somatiikka	900	975	108,3 %
Päivystyskeskus			
Päivystyskäynnit	99 700	30 582	30,7 %
Hammaspäivystyskäynnit	11 500	3 356	29,2 %
Päivystysosaston DRG-jaksot*	6 300	1 353	21,5 %
Kotisairaalan käynnit	24 000	13 561	56,5 %
POS, Laskutusperusteiset hoitopäivät*	-	1 023	-

*Covid-19-tilanteen vuoksi POS ei tuota DRG-tuotteita

Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toiminta	TA2020	toteuma-%
Muut tunnusluvut	Tavoite	toteuma-%
Kiireiseen asiaan nopea apu, 1vrk kuluessa	90 %	100,0 %
Kiireetön hoito kohtuujassa avosairaanhoito, 7 vrk	80 %	86,9 %
Kiireetön hoito kohtuujassa avosairaanhoito, 21 vrk	100 %	96,6 %
Kiireetön hoito kohtuujassa suunterveydenhuolto, 14 vrk	65 %	86,0 %
Kiireetön hoito kohtuujassa suunterveydenhuolto, 28 vrk	100 %	97,7 %
Päivystyksessä (Akuutti24) nopeasti lääkärille, tunnissa	65 %	78,3 %
Terveyspalveluita kotiin (ei siirtoon), osuus tehtävistä	50 %	53,8 %
Avovastaanottotoiminta, työn tuottavuuden kasvu (suorite / htv)	2 %	-5,6 %
Suun terveydenhuolto, paikkojen pysyvyys, 1 v.	95 %	95,2 %
Paljon palveluita käyttävien määrän vähentäminen		
Avosairaanhoito, yli 10 käyntiä / vuosi, muutos	-10 %	-21,0 %
Vuodeosastohoito, yli 3 ennakoimatonta hoitajaksoa / vuosi, muutos	-10 %	-13,3 %
Akuutti24-päivystys, yli 6 käyntiä / vuosi, muutos	-10 %	0,0 %
ESH-poliklinikat, yli 10 käyntiä (ei sarjahoito) / vuosi, muutos	-10 %	-16,1 %
Vuodeosastojen keskimääräinen nettokuormitus (80-85%)	80 % - 85 %	70,8 %
Keskimääräinen hoitoaika hoitajaksolla, vrk	2,6	2,7

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut, toimialajohtajan katsaus

Koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi terveys- ja sairaanhoitopalveluiden tuotantoon ja talouteen helmikuun 2020 lopulta alkaen. Tuolloin todennäköisimpänä pidetyn skenaarion mukaan Covid-19 -virusinfektio olisi levinnyt myös Suomessa hyvin laajalle. Keskitimme yhtymän pandemiatoiminnan erikoissairaanhoitoon myös lievien hengitystieinfektioiden osalta. Pandemiavarautumissuunnitelman mukaisesti perustimme erillisen pandemiapoliklinikan fysiatrian poliklinikan tiloihin. Vuodeosastoja organisoitiin siten, että kaikki sairaalahoitoa tarvitsevat Covid-19 -epäilyt otettiin päivystysosastolle ja Covid-19 -varmennetut potilaat keuhkosairauksien osastolle. Nostimme tehopaikkojen määrän kahdeksasta 16:een, ja varauduimme myös sitä korkeampiin lukuihin. Suojatarvikkeista oli merkittävä pula, vaikkakaan mikään ei loppunut siten, ettei siihen olisi ollut käytettävissä vaihtoehtoja tarviketta.

Järjestelyiden vuoksi vähensimme etenkin leikkaustoimintaa ja suun terveydenhuoltoa. Muutoin pyrimme pitämään tuotannon mahdollisimman normaalina, joskin tammikuusta alkaneet lomautukset olisivat jonkin verran alentaneet tuotantoa. Polikliinisiä kontakteja vaihdettiin mahdollisuuksien mukaan puhelinajoiksi, ja lisäksi videoyhteyksien määrä alkoi nousta niin avo- kuin erikoissairaanhoidon toiminnoissa. Avosairaanhoidossa potilaiden hakeutuminen palveluiden piiriin oli selvästi aiempaa vähäisempää, ja palveluiden saatavuus oli hyvä. Vähentyneen kysynnän vuoksi erikoissairaanhoidon lähetteden määrä laski merkittävästi.

Akuutti24-toimintoja organisoitiin maaliskuussa uudelleen siten, että palveluiden painopiste on puhelimitse annettavissa palveluissa ja toisaalta etenkin ikääntyneiden akuutteja sairastumisia hoidettaisiin aiempaa enemmän kotona. Siten Päivystysapuun 116 117 ja kotisairaalaan järjestettiin merkittävästi lisäresursseja, jopa kolminkertaiseksi. Vastaavasti Akuutti24:een fyysisesti tulevien potilaiden määrä laski, jolloin erikoissairaanhoidon osastojaksojen määrä myös laski. Akuutti24-muutokset olivat jo aiemmin suunniteltuja, mutta niiden toteutus varhentui pandemian myötä.

Muutokset palvelutuotannossa heijastuvat myös talousarvion toteutumiseen. Sekä myynti- että maksumuutokset jäivät tavoitteesta, ensin mainittu etenkin vajaan toteutuneen ulkokuntamyynnin vuoksi. Toisaalta erikoissairaanhoidon asiakaspalveluostoissa on selvä ylityspaine. Covid-19 -testaukset olivat

ennakoimaton kustannus. Avosairaanhoidon palveluostot ylittyivät ulkoistettujen terveysasemien osalta, mutta vastaavasti avosairaanhoidon henkilöstökulut jäivät oletettua alhaisemmiksi.

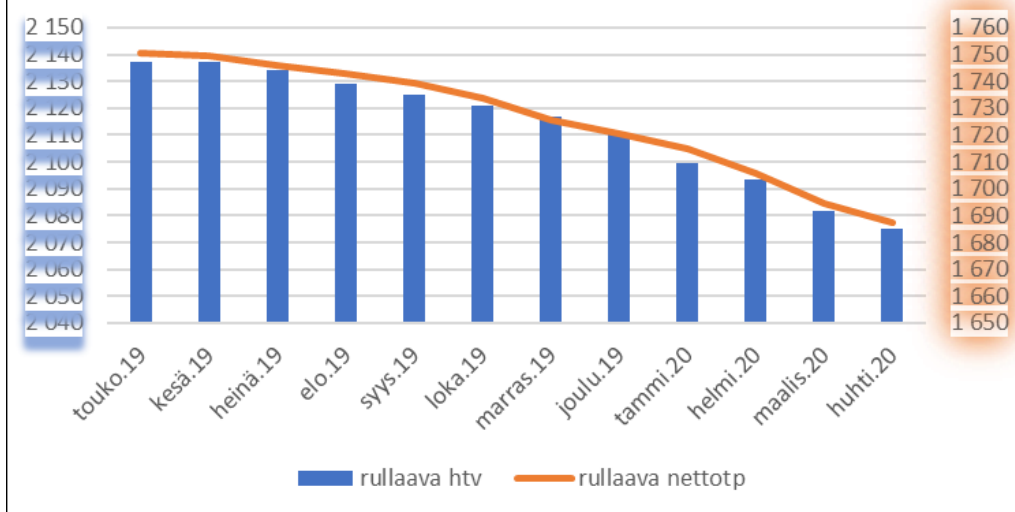
Koronaepidemian ensimmäisen aallon laannuttua on Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden tuotantoa nostettu ylöspäin. Etenkin leikkaustoimintojen ja suun terveydenhuollon tuotanto ovat edelleen alle normaalitason. Ulkokuntamyyntiä pyritään palauttamaan odotetulle uralle. Päätettyjä yt-toimenpiteitä on viety eteenpäin, mutta lomautuksia osin peruttiin pandemian vuoksi. Pandemian järjestelyiden vahvuuksia on kartoitettu, ja niitä kiinnitetään osaksi normaalitoimintaa.

Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus

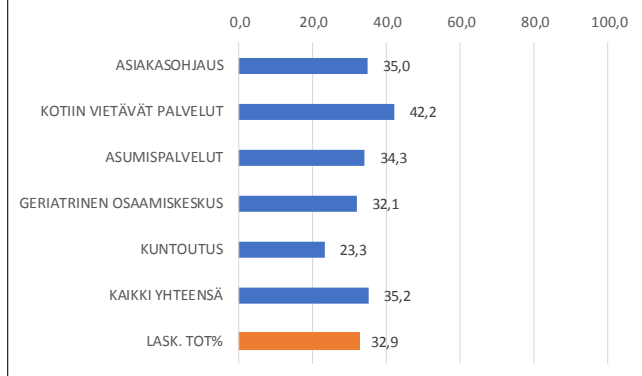
Tuloslaskelma 1 000 €	TP2019	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 04 2020	Tot-%	Ennuste
Toimintatuotot	40 852	43 452	15 301	35,2 %	●
Myyntituotot	5 199	7 662	2 092	27,3 %	●
Maksutuotot	29 190	30 209	11 068	36,6 %	●
Tuet ja avustukset	43	0	0	0,0 %	●
Vuokratuotot	6 117	5 581	2 137	38,3 %	●
Muut toimintatuotot	303	0	4	0,0 %	●
Toimintakulut	-195 280	-198 502	-61 524	31,0 %	●
Henkilöstökulut	-95 965	-94 728	-27 935	29,5 %	●
Palvelujen ostot	-42 181	-34 779	-10 329	29,7 %	●
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 122	-7 092	-2 166	30,5 %	●
Avustukset	-31 828	-44 594	-15 345	34,4 %	●
Muut toimintakulut	-18 183	-17 309	-5 749	33,2 %	●
Toimintakate 1	-154 427	-155 050	-46 223	29,8 %	●
Sisäiset erät	-14 990	-15 663	-5 109	32,6 %	●
Toimintakate 2	-169 417	-170 712	-51 332	30,1 %	●

1 000 €	TP2019	TA2020	Tot 01 - 04 2020	Tot%
Asiakaspalvelujen ostot	-21 327	-15 110	-3 710	24,6
Avustukset	-31 828	-44 594	-15 345	34,4
Yhteensä	-53 155	-59 705	-19 055	31,9

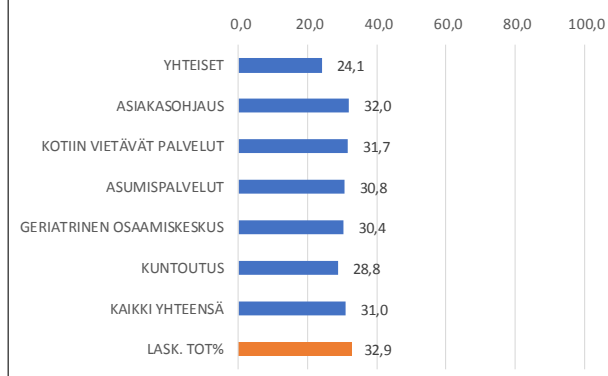
12 kk rullaava htv ja nettotyöpanos

Toimintatuotot tulosalueittain, tot %

Toimintakulut tulosalueittain, tot %

Ikääntyneiden palveluiden ja kuntoutuksen toiminta	TA2020	Toteuma 2020	toteuma- %
Tuotannon volyymit			
Asiakasohjauksen ja gerontologisen sosiaalityön käynnit	8 820	2 685	● 30,4 %
Kotihoidon käynnit			
yhtymän oma tuotanto	1 188 400	418 706	● 35,2 %
muut palveluntuottajat	720 600	290 649	● 40,3 %
Tehostetun palveluasumisen asumispäivät			
yhtymän oma tuotanto	308 100	102 314	● 33,2 %
muut palveluntuottajat	302 500	99 114	● 32,8 %
Perusterveydenhuollon vuodeosastojen hoitopäivät	103 540	32 706	● 31,6 %
Geriatrian poliklinikan käyntisuoritteet	9 270	3 693	● 39,8 %
Kotiin vietävien lääkäripalvelujen käyntisuoritteet	15 620	6 778	● 43,4 %
Kuntoutuksen käyntisuoritteet	180 590	56 566	● 31,3 %
Muut tunnusluvut			
Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuus	92,7 %	● 92,6 %	
Tehostetun palveluasumispaikan saaneiden odotusaika	alle 40 vrk	● 25,0	
Asumispalveluyksiköiden käyttöaste (%) tehostettu palveluasuminen	100,0 %	● 99,2 %	
Vuodeosastojen keskimääräinen hoitoaika (päätyneet osastojaksot)	alle 18 vrk	● 17,4	
Vuodeosastojen kuormitus (%)	97,0 %	● 91,2 %	
Kotihoidon välitön asiakastyöaika (%) sairaanhoitajat	37,0 %	● 37,6 %	
Kotihoidon välitön asiakastyöaika (%) lähihoitajat	56,7 %	● 56,1 %	
Geriatrian poliklinikan hoitajasuoritteet / nettotyöpanos	480	● 642	
Kuntoutuksen käyntisuoritteet / nettotyöpanos	836	● 828	

Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus, toimialajohtajan katsaus

Toimialan merkittävin haaste on väestön ikääntymisestä johtuva nopea palvelujen tarpeen kasvu, uhkaava henkilöstöpula sekä kuntien rajoittunut taloudellinen kyky varautua ikääntymisestä johtuvaan palvelutarpeen kasvuun. Toimiala ei kykene vastaamaan kaikkiin valtakunnallisiin ikääntyneiden palvelujen kehittämistavoitteisiin. Hoitajaresurssien lisääminen ja omaishoitoon panostaminen ei ole mahdollista toimialan 2020 talousarvion puitteissa.

Vuonna 2020 toimialan merkittävimmät strategiset painopisteet ovat palvelurakenteen kehittäminen siirtämällä painopistettä kevyempiin palveluihin, asiakasohjauksen kehittäminen, oman tuotannon kilpailukyvyyn kehittäminen, teknologian hyödyntäminen sekä monituottajuutta ja valinnanvapautta tukevien järjestämistapojen kehittäminen. Kuntien kanssa teemme yhteistyötä ikääntyneiden asumisen kehittämisessä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Parannamme myös kuntoutuksen oikea-aikaisuutta. Kotihoidon etähoiva-asiakkaiden ja lääkeautomaattiasiakkaiden määrä on kasvanut vuonna 2020 suunnitellusti.

Ikääntymisestä aiheutuva palvelutarpeen kasvu edellyttää rakenteellisia uudistuksia ja ikääntyneiden hyvinvointia tukevaa yhteistyötä kuntien kanssa. Ydintavoite on, että 75 vuotta täyttäneistä 92,7 % asuu kotona vuoden 2020 lopussa. Tilanne 4/2020 kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuudessa on 92,6 % ja tavoitteen ennustetaan toteutuvan. Palveluasumisen kehittäminen yhteistyössä kuntien kanssa on koronatilanteen vuoksi viivästynyt.

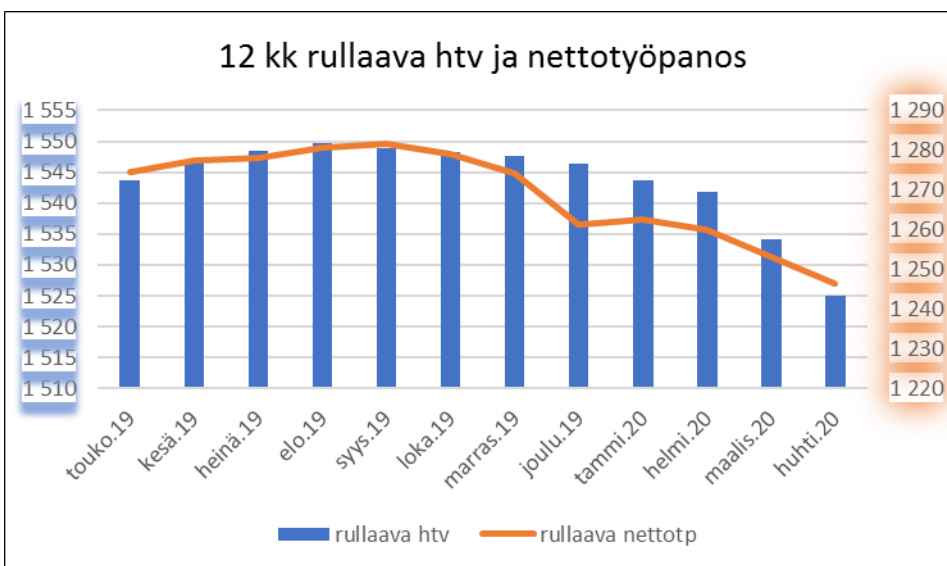
Kuntoutuksen käyntisuoritteet 4/2020 ovat merkittävästi laskeneet johtuen koronatilanteesta (huhtikuu 2020 verrattuna huhtikuuhun 2019 -17,5 %). Asiakkaat ovat itse peruneet aikojaan. Hollolan vuodeosasto on tyhjennetty ja varauduttu yksikön ottamiseen pandemiaosaston käyttöön. Tällä hetkellä Hollolan yksikössä ei ole ollut yhtään potilasta koronan takia osastohoidossa ja tästä syystä laskennalliset sairaansijat ovat vähentyneet noin -15 sairaansijaa edelliseen vuoteen verrattuna. Perustason osastojen kuormitusprosentti on 91,2 %. Tarkastellaan sairaansijamäärää ja vähennetään niitä tarvittaessa. Neurologisen kuntoutuksen paikkamäärää on jo vähennetty toukokuusta 2020 alkaen -4 sairaansijaa.

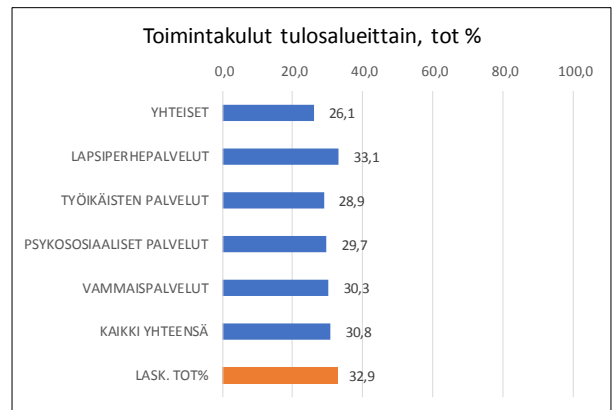
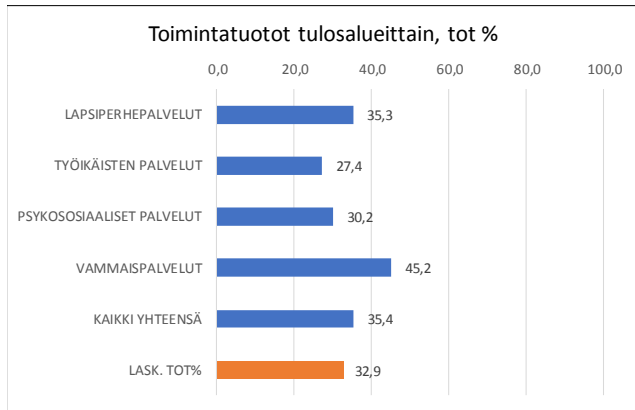
Toimialan osalta pysytään ulkoisen toimintakatteen osalta talousarviossa. Toimintatuotot ovat ennusteen mukaan ylittämässä talousarvion 1,8 M€ ja toimintakulut 2,0 M€. Toimintakulujen ylitystä pyritään hillitsemään muun muassa seuraavin toimenpitein: Sarastia-yhteistyö sijaisten hankinnassa, lääkäripalvelujen ostopalveluiden korvaaminen virkalääkäreillä ja asiakasohjauksessa ostopalveluiden vähentäminen. Koronan taloudellinen vaikutus (0,7 M€) näkyy ennusteessa.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Tuloslaskelma 1 000 €	TP2019	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 04 2020	Tot-%	Ennuste
Toimintatuotot	15 268	14 268	5 055	35,4 %	●
Myyntituotot	5 607	5 323	1 290	24,2 %	●
Maksutuotot	6 348	5 933	2 209	37,2 %	●
Tuet ja avustukset	620	586	271	46,2 %	●
Vuokratuotot	2 563	2 375	880	37,0 %	●
Muut toimintatuotot	130	52	406	780,5 %	●
Toimintakulut	-188 886	-189 115	-58 329	30,8 %	●
Henkilöstökulut	-74 606	-78 026	-22 460	28,8 %	●
Palvelujen ostot	-86 528	-81 699	-26 651	32,6 %	●
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 751	-2 028	-504	24,9 %	●
Avustukset	-13 665	-15 585	-4 968	31,9 %	●
Muut toimintakulut	-12 337	-11 778	-3 746	31,8 %	●
Toimintakate 1	-173 619	-174 848	-53 274	30,5 %	●
Sisäiset erät	-17 035	-17 338	-5 703	32,9 %	●
Toimintakate 2	-190 654	-192 185	-58 977	30,7 %	●

1 000 €	TP2019	TA2020	Tot 01 - 04 2020	Tot%
Asiakaspalvelujen ostot	-67 125	-64 764	-21 734	33,6
Avustukset	-13 665	-15 585	-4 968	31,9
Yhteensä	-80 790	-80 348	-26 702	33,2

laskennallinen TA:n toteumasprosentti 33,3 %

Perhe- ja sosiaalipalveluiden toiminta	TA2020	Toteuma 2020	toteuma-%
Oman tuotannon volyymit			
Perhe- ja sosiaalipalveluiden käynnit ja sähköinen asiointi	467 450	148 245	31,7 %
Perhe- ja sosiaalipalveluiden asumis-, hoito- ja toimintapäivät	268 700	80 753	30,1 %
Oman- ja ostopalvelutuotannon volyymit			
Psykiatrian käynnit (esh)	98 300	37 218	37,9 %
Psykiatrian hoitopäivät (esh)	37 560	11 996	31,9 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden ympärivuorokautisen asumisen asumispäivät*	75 580	24 092	31,9 %
Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten (0-20 v.) hoitopäivät lastensuojelussa*	162 990	57 586	35,3 %
Vammaispalveluiden ympärivuorokautisen asumisen asumispäivät*	172 750	49 919	28,9 %
Muut tunnusluvut			
Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärän muutos (%)	5 %	-9,9 %	
Psykiatrian vuodenasastojen kuormitus (%)	94 %	94,0 %	
Tuetusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalvelussa (%)*	22 %	24 %	
Perhehoidon osuus kaikista hoitopäivistä lastensuojelussa (%)*	49 %	49 %	

*ostopalvelusuoritteissa laskutusyksiköstä johtuvaa viivettä

Perhe- ja sosiaalipalvelut, toimialajohtajan katsaus

Perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialalla on jatkettu alkuvuoden aikana syksyn 2019 yt-päätösten sekä palvelurakenteen keventämiseen tähtäävien toiminnallisten muutosten toimeenpanoa. Covid-19 -epidemia on vaikuttanut toimialan toimintaan ja talouteen, eivätkä kaikki toiminnalle asetetut tavoitteet ole toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Pandemiatilanteen takia ryhmämuotoinen toiminta keskeytettiin maaliskuussa. Yhtymä kriittisten toimintojen turvaamiseksi perhe- ja sosiaalipalvelujen toimintaa supistettiin ja resursseja siirrettiin muihin tehtäviin.

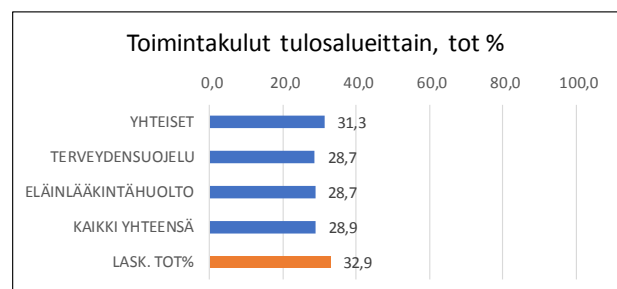
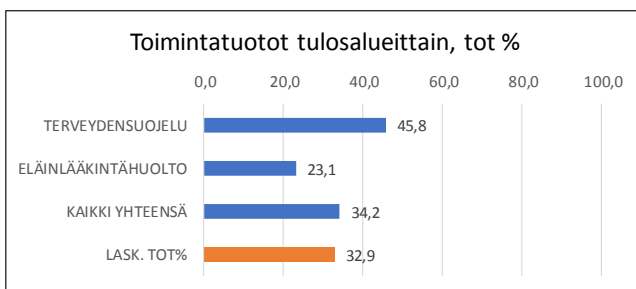
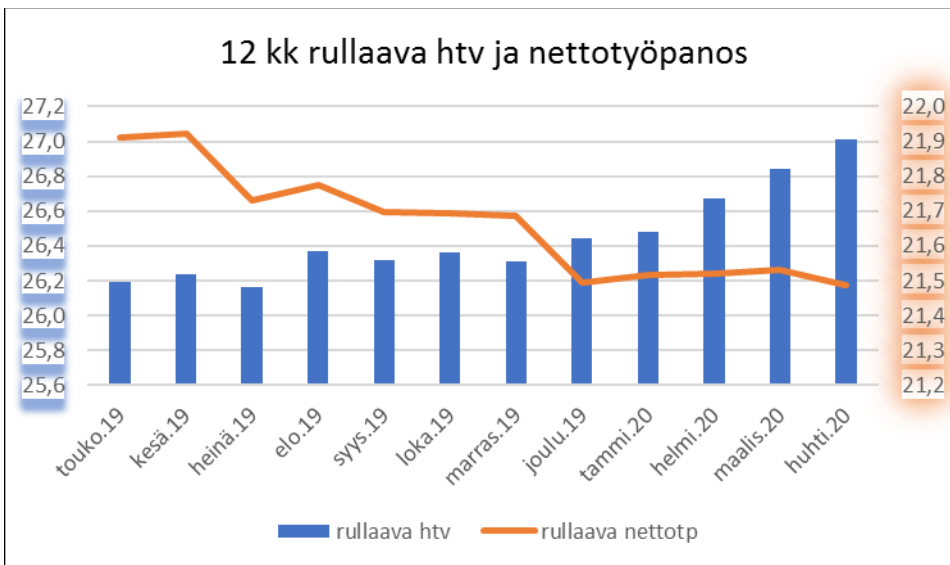
Yt-päätösten toimeenpano on edennyt suunnitelman mukaisesti yksittäisiä toimenpiteitä lukuun ottamatta (Riekkotien tilaratkaisu). Myös toimialan htv-kehitys on ollut ennakoidun mukainen. Sosiaalihuollon kuljetuspalvelujen uudistaminen ja välityspalvelujen laajentaminen viivästyi ja toteutui arvioitua myöhemmin 30.3. alkaen. Psykiatrian palvelutarpeen kasvu edellyttää avovastaanottopalvelujen kanssa yhteistyötä. Psykiatrian toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoprosessi on käynnistetty. Lahden perhekeskukselle löydettiin toimitilat, mikä mahdollistaa yhtymä toimitilarotaation toteuttamisen alkuvuodesta 2021. THL:n toteuttama lapsiperhepalvelujen ulkoinen arviointi valmistui maaliskuussa ja sen pohjalta käynnistettiin erillisen toimenpideohjelman valmistelu. Toimenpiteillä taitetaan lastensuojelun menokehitystä. Kevään aikana on kyetty lisäämään digipalvelujen käyttöä ja korvaamaan etäpalveluilla fyysistä asiointia. Virtuaalisilla ratkaisuilla on kyetty osittain korvaamaan myös pandemian myötä lakkautettuja palveluja.

Psykiatrian käynnit ovat lisääntyneet 14,3 % ja osastohoidon hoitopäivät ovat vähentyneet 16 % viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Ympäri vuorokautisen asumisen hoitopäivät ovat vähentyneet sekä vammaispalveluissa että päihde- ja mielenterveyspalveluissa. Henkilökohtaisen avun asiakasmäärä on kasvanut 3,5 %. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä on laskenut 9,9%, mikä johtuu pandemian aiheuttamasta toiminnan keskeyttämisestä maaliskuun puolivälistä alkaen. Lastensuojeluilmoitusten ja hakemusten määrä on laskenut 8,4 %. Lastensuojelun palvelutakuussa ei ole pysytty täysin alkuvuoden aikana. Kodin ulkopuolisen hoidon hoitopäivät ovat kasvaneet 5,1 %. Laitoshoidon osuus hoitopäivistä oli 41 %. Lapsiperheiden kotipalvelun ja perheneuvolan asiakasmäärät ovat kasvaneet alkuvuonna.

Toimialan tuloksen arvioidaan toteutuvan noin 0,93 milj. € alijäämäisenä. Tulojen arvioidaan toteutuvan n. 0,27 milj. € arvioitua pienempinä mm. maahanmuuttokorvausten laskun takia. Toimintakulujen arvioidaan ylittyvän n. 0,65 milj. €, mikä johtuu palvelujen ostojen ylittymisestä lastensuojelussa (sijaishuolto) ja vammaispalveluissa (henkilökohtainen apu). Ennusteeseen sisältyy merkittäviä epävarmuustekijöitä pandemiatilanteeseen ja sen kehitykseen liittyen.

Ympäristöterveyskeskus

Tuloslaskelma 1 000 €	TP2019	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 04 2020	Tot-%	Ennuste
Toimintatuotot	570	602	205	34,1 %	●
Myyntituotot	257	300	72	23,8 %	●
Maksutuotot	312	302	134	44,2 %	●
Muut toimintatuotot	0	0	1	0,0 %	●
Toimintakulut	-1 982	-2 148	-620	28,9 %	●
Henkilöstökulut	-1 532	-1 663	-495	29,8 %	●
Palvelujen ostot	-262	-286	-72	25,0 %	●
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26	-29	-6	20,9 %	●
Muut toimintakulut	-163	-169	-47	27,6 %	●
Toimintakate 1	-1 413	-1 546	-415	26,8 %	●
Sisäiset erät	-128	-170	-56	33,1 %	●
Toimintakate 2	-1 541	-1 716	-471	27,5 %	●

laskennallinen TA:n toteumaprosentti 33,3 %

Ympäristöterveyskeskuksen toiminta	TA2020	Toteuma 2020	toteuma- %
Tarkastukset	923	154	● 16,7 %
Päätökset	165	457	● 277,0 %
Konsultaatio	3 310	1 141	● 34,5 %
Näytteenotto	790	119	● 15,1 %
Tilakäynnit	3 345	1 209	● 36,1 %
Vastaanottokäynnit	11 450	3 596	● 31,4 %

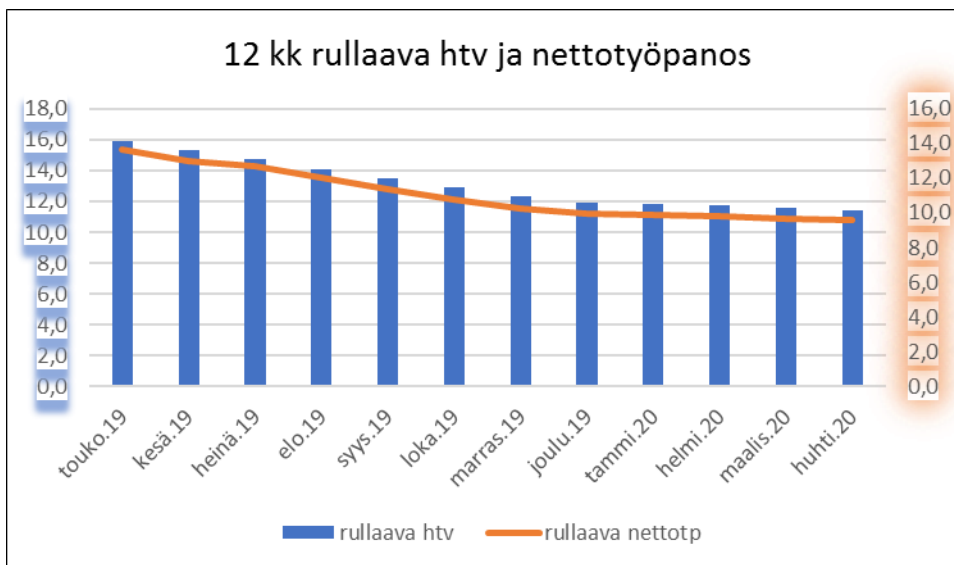
Ympäristöterveydenhuolto, toimialajohtajan katsaus

Koronavirusepidemian vuoksi ympäristöterveyskeskuksen toiminta on ollut normaalia hiljaisempaa. Tästä syystä terveydensuojelun tarkastuskäyntien ja eläinlääkintähuollon vastaanottokäyntien määrät ovat ennakoitua alhaisemmat eikä valvontakohteilta ja asiakkailta perittäviä toimintatuottoja ole kertynyt odotetusti. Toiminnan rajoituksia on nyt purettu ja sen myötä toiminnan odotetaan vilkastuvan ja maksutuottojen kertymän kasvavan. Alhaiset maksutuotot on huomioitu taloudessa rajoittamalla hankinnat vain välttämättömien tarvikkeiden hankintaan.

Näytteenotto painottuu suurelta osin kesäaikaan, joten alhainen suoritekertymä tässä vaiheessa ei anna aihetta toimenpiteille.

Verso-liikelaitos

Tuloslaskelma 1 000 €	TP2019	Voimassa oleva talousarvio 2020	Tot 01 - 04 2020	Tot-%	Ennuste
Toimintatuotot	984	887	300	33,9 %	●
Myyntituotot	379	361	254	70,3 %	●
Tuet ja avustukset	605	526	46	8,8 %	●
Toimintakulut	-919	-887	-252	28,4 %	●
Henkilöstökulut	-674	-652	-203	31,2 %	●
Palvelujen ostot	-190	-181	-33	18,1 %	●
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5	-10	-1	10,8 %	●
Muut toimintakulut	-50	-44	-15	33,0 %	●
Toimintakate	65	0	49	***	●

Verso-liikelaitos, liikelaitoksen johtajan katsaus

Lainsäädännön ja määrämuotoinen kirjaamisen koulutus järjestettiin Sipoossa 27.2 ja paikalla oli n 120 osallistujaa. Itäisen-Uudenmaan suunnittelija on ollut aktiivisesti mukana eri hankkeiden valmistelutyössä. Itäisellä Uudellamaalla sekä potilas- että sosiaaliasiamiesyhteydenottojen määrä on laskenut 1-4/2020 (sosiaaliasiamies -19 ja potilasasiamies -6) verrattuna v. 2019 samalla ajanjaksolla tulleisiin yhteydenottoihin. Päijät-Hämeessä yhteydenottojen määrä on hieman (+8) kasvanut viime vuodesta. Koronan aiheuttama poikkeustilanne on liittynyt viime viikkojen aikana yhteydenottoihin jonkin verran.

Päijät-Hämeessä valmistui 2/2020 Terveysosiaalityön selvitys. Sosiaalityön kehittämisryhmä koontui muutaman kerran, ja Verson strategian ja viestinnän päivittämistä valmisteltiin. Ehkäisevän työn toimintakertomukset valmistuivat ja annettiin tiedoksi kuntiin sekä Hyvinvointiyhtymään. Verso julkaisi raportin 'Mini-interventio arjessa näkyväksi. Mini-intervention kirjaamisen kehittäminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä vuosina 2018-2019'. Seutukoordinaattori tuki Audit C ja mini-interventio -toimintamallin laajentumista, toimeenpanoa ja huolehti raportoinnista. Muutosagentti koordinoi maakunnallisen En jaksa-chatin toimintaa, joka käynnistettiin pikaisesti 03/2020. HuuMa-hankkeessa jatkettiin nuorten työpajojen järjestämistä kunnissa, ilmiöpöytäkiertueen suunnittelua sekä ehkäisevän työn tietoon liittyvää kehittämistä. Yhteistyössä Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n kanssa järjestettiin päihteistä puhumiseen liittyvää koulutusta. Koronan aiheuttaman poikkeustilan takia jouduttiin perumaan kannabisaiheinen opiskelijayhteistyö sekä 5-päiväinen seminaarikokonaisuus kuntien opiskeluhuollon henkilöstölle.

Osana Pähee 2.0 hanketta toteutettiin monialaisen palvelupolun kuvaamisen työpajat, työ- ja toimintakykyosaamisen kysely ja koulutuskokonaisuuden suunnittelu. Lisäksi toteutettiin työpajojen koulutusprosessi ja työkykykoordinaattoriverkoston kokoukset ja tehtiin yksikkökäyntejä. Tuetun työllistymisen (IPS-mallin) pilotointi aloitettiin alkuvuonna työikäisten kuntouttavassa työtoiminnassa. Myös vertaistoimintaa lähdettiin mallintamaan Phhykyn työpajoilla ja toimintakeskuksissa osana kuntouttavan työtoiminnan palvelutarjontaa.

Verson toimintakate ajalla 1.1.-31.4.2020 on noin 49 000 euroa voitollinen. Voitollinen tulos johtuu siitä, että perustoiminnan (koko vuosi) ja palvelutuotannon eli sosiaali- ja potilasasiamiestoiminnan (6 kuukautta) laskutus on etupainotteista. Tuloja kertyy siten runsaammin alkuvuodesta. Hankkeiden alkuvuosi (6 kuukautta) laskutetaan syksyllä. Koronan vuoksi tilaisuuksia ja koulutuksia on jouduttu peruuttamaan tai siirtämään, joten kulut ovat olleet ennakoituja pienemmät. Tilinpäätösennuste on 0.

KUNTAYHTYMÄN TOIMINNALLISET TAVOITTEET TALOUSARVIO 2020

Tilanne 30.4.2020

Etenee suunnitellusti / valmis
 Etenee, mutta on alle tavoitteen
 Ongelmia / ei aloitettu
 Ei mitattavissa / ei tietoa arviointihetkellä

ASIAKAS

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo 31.12.2020	Tilanne 30.4.2020	Kommentit huhtikuu 2020
Sähköisen asioinnin (Omaolo) lisääminen	Palvelun käyttökertoja kuukaudessa	114	612	Täytetyt oire-kyselyt, käytetty kuukausikeskiarvoa 1-4/2020, jossa näkyy korona-tilanteen vuoksi lisääntyneet kyselyt. Huhtikuussa 1.205 kpl.
Kiireiseen asiaan nopea apu	Avovastaanoton kiireajat x % 1 vrk:ssa	100 %	100 %	Tavoite saavutettu.
Kiireetön hoito kohtuujassa avosairaanhoito	Avosairaanhoito kiireetön (T3) x % 7 vrk:ssa	80 %	87 %	Hoitoonpääsy avosairaanhoidossa on tavoitteiden mukaista.
	Avosairaanhoito kiireetön (T3) x % 21 vrk:ssa	100 %	97 %	
Kiireetön hoito kohtuujassa, suun terveydenhuolto	Suun terveydenhuolto kiireetön (T3) x % 14 vrk:ssa	65 %	86 %	Hoitoonpääsyssä vielä haastetta, mutta lähes tavoitetasossa.
	Suun terveydenhuolto kiireetön (T3) x % 28 vrk:ssa	100 %	98 %	
Päivystyksessä nopeasti lääkärille	Akuutti 24:ssä lääkärille pääsy x % tunnin kuluessa	65 %	78 %	Tavoite saavutettu.
Terveyspalveluita kotiin	Ensihoitopotilasta ei kuljeteta x % tehtävistä	50 %	54 %	Tavoite saavutettu.
Erikoissairaanhoitoon sujuvasti	Hoidonvarauksesta hoitoon x % 3 kk:n kuluessa	85 %	54 %	Pandemiasta johtuen elektiivinen toiminta ajettiin alas 23.3 alkaen
Palvelutakuun toteutuminen sosiaalihuollossa	Toimeentulotuen käsittelyaika x % 7 vrk:ssa	100 %	100 %	Toimeentulotuen käsittelyaikojen osalta tavoitteet saavutettu. Lastensuojelun määräaikojen osalta korkeista asiakasmääristä ja resurssivajeista johtuen määräajoissa ei olla pysytty. Palvelutarpeen arviointityön kehittämistyö on käynnistetty.
	Lapsiperhepalvelujen hakemusten ja ilmoitusten käsittely x % 7 vrk aikana	100 %	95 %	
	Palvelutarpeen arviointien valmistuminen lapsiperhepalveluissa x % 3kk aikana	100 %	93 %	

VAIKUTTAVUUS

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo 31.12.2020	Tilanne 30.4.2020	Kommentit huhtikuu 2020
Kotona koko elämä	Väestöennusteeseen suhteutettu 75 vuotta täyttäneiden palvelurakennemittarit	<ul style="list-style-type: none"> - Säännöllisen kotihoidon kattavuus enintään 10 % - Palveluasumisen kattavuus vähintään 0,5 % - Tehostetun palveluasumisen kattavuus enintään 7,3 % - Kotona asuvien osuus vähintään 92,7 % 		<ul style="list-style-type: none"> - Säännöllisen kotihoidon kattavuus 10,0 % - Palveluasumisen kattavuus 0,0 % - Tehostetun palveluasumisen kattavuus 7,4 % - Kotona asuvien osuus 92,6 % <p>Toteuma lähellä tavoitetasoa. Palveluasumisen kehittäminen ei ole toteutunut suunnitellusti johtuen koronatilanteesta.</p>
Elinympäristöterveyden edistäminen	Aktiivinen viestintä - tiedotteet ja koulutustilaisuudet	20 tiedotetta + 2 koulutustilaisuutta		15 tiedotetta + 1 koulutustilaisuus
Ympäristöterveydenhuollon säännöllisen valvonnan toteutuminen (elintarvikelaki, terveydensuojelulaki, tupakkalaki)	Suunnitellun valvonnan toteutuminen kaikilla lakialoilla %	>90 %	13-21%	Elintarvikelaki 14%, Terveydensuojelulaki 13%, Tupakkalaki 21%. Koronatilanteesta johtuen valvontaa ei ole voitu toteuttaa suunnitellusti.
Lasten ja nuorten kodin ulkopuolisten sijoitusten vähentäminen	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen osuus 0–20 vuotiaista %	<1,6 %	1,38 %	kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä kasvanut 5 % vrt 1-4/2019 (525 > 551). Maalis-huhtikuussa useita lyhytaikaisia sijoituksia (koronavaikutus).
Laitoshoidon tarpeen vähentäminen lastensuojelussa	Laitoshoidon osuus kaikista hoitopäivistä %	<40 %	40,7 %	syksyn 2019 laitossijoitukset näkyvät luvussa. Uusista huostaanotoista mennyt laitoshoittoon 44 %. Sijaishuollon muutoksista 7 % mennyt perhehoidosta/perhekodista laitoshoittoon. Laitoshoidossa on mahdollisuus käyttää rajoitustoimia, lasten haasteellisuuden, aggressiivisuuden ja rajattomuuden takia.
Tehostetun- ja palveluasumisen vähentäminen päihde- ja mielenterveyspalveluissa	Asumisvuorokaudet laskevat 2 %	Asumisvuorokaudet laskevat 2 %	-3,6 %	Tilanne 1-4/2020: 41 579 vrk (ed. v. vastaava, 43 152 vrk)
Tuetusti asuvien osuuden kasvaminen kehitysvammaisten asumispalveluissa	Tuetusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluiden asiakkaista %	>22 %	24,0 %	Toteutuu tavoitteen mukaisesti tai yli.

TUOTTAVUUS

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo 31.12.2020	Tilanne 30.4.2020	Kommentit huhtikuu 2020
Ulkokuntamyynti lisääntyy.	Myynti euroissa (erikoissairaanhoido, Tesa)	8.700.000 euroa	2.385.376 € (lineaarinen tavoite 2.900.000 €)	Osin pandemian vaikutusta (lähetemäärät ylipäätään romahtaneet).
Oman toiminnan tuottavuus paranee (DRG).	DRG-tuottavuus (vertailu vuoteen 2017)	Kasvaa 5 %	Ei raportoitavissa	Ei raportoitavissa 04/2020.
Osallisuuden lisääminen ja syrjäytymisen ehkäisy	Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä %	Kasvaa > 5 %	-9,9 %	Asiakasmäärä -9,9 % (979 hlö) verrattuna 1-4/2019 (1 086 hlö). Kuntouttava työtoiminta on ollut tauolla pandemian takia 16.3. alkaen.
Ikääntyneiden palvelujen piirissä olevien asiakkaiden muiden palvelujen käyttö vähenee.	Säännöllisen kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen asiakkaiden Akuutti 24:n käyntien ja sairaalan hoitopäivien lukumäärä keskimäärin palvelujen piirissä olevia asiakkaita kohden	Säännöllisen kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen asiakkaiden Akuutti 24:n käynnit per asiakas ja sairaalan hoitopäivät per asiakas laskee 5 %.		Säännöllisen kotihoidon asiakkaiden Akuutti 24:n käynnit per asiakas -6,4 % ja sairaalan hoitopäivät per asiakas -12,7 % verrattuna edellisen vuoden vertailujaksoon. Tehostetun palveluasumisen asiakkaiden Akuutti 24:n käynnit per asiakas +18,4 % ja sairaalan hoitopäivät per asiakas -12,2 % verrattuna edellisen vuoden vertailujaksoon. Kotisairaala- ja EVA-käynnit kasvaneet ikääntyneiden palveluissa suunnitellusti ja ne ovat mukana Akuutti 24:n käynneissä.
Teknologian hyödyntäminen ja etähoivapalvelujen käytön lisääminen ikääntyneiden palveluissa	Etähoiva- ja lääkeautomaattiasiakkaiden määrä	Etähoiva-asiakkaita 200 ja lääkeautomaattiasiakkaita 150. Kaikilla uusilla asiakkailla (omassa tuotannossa) on ensisijaisesti lääkeautomaatti- ja/tai etähoivakäynnit.		Etähoiva-asiakkaita 30.4. tilanteessa 180 kpl ja lääkeautomaattiasiakkaita 104 kpl. Trendi asiakasmäärissä on nouseva ja tavoitteen ennustetaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.
Talousarvio toteutuu	€	Muut kuin jäsenkuntatuotot vähintään ja toimintakulut korkeintaan talousarvion mukaiset		
Jäsenkuntien maksuosuudet	€	Korkeintaan talousarvion mukaiset		

HENKILÖSTÖ

Tavoitteen nimi	Mittari	Tavoitearvo 31.12.2020	Tilanne 30.4.2020	Kommentit huhtikuu 2020
Henkilöstötyytyväisyys paranee	Henkilöstötyytyväisyyskyselyn kokonaisarvosana	>7,05		Ei mitattu. Henkilöstötyytyväisyyskysely tehdään syksyllä 2020.
Rekrytointi toimii	Haussa olleiden tehtävien täyttöprosentti	100	95 %	
Sairauspoissaolot laskuun	sairauspoissaolo työpäivää per työntekijä	<19,2	6,77 työpäivää/työntekijä	Vastaava luku vuonna 2019 oli 6,26 työpäivää/työntekijä
Turvallisesti työssä kausiepidemiankin aikana	PHKS:n potilas- ja asiakastyötä tekevien influenssarokotekattavuus %	> 90		Raportoidaan syksyllä.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU

Määrärahat (1000 €)	TA 2020	Toteuma 30.4.2020	TA-%
Uudisrakentamishankkeet	36 400	7 994	22,0
Rak.vaihe 7; KESLE, synnytys, vuodeosastot, välinehuolto	36 400	7 994	22,0
Suunnittelu	400	210	52,4
Rakentaminen	25 000	7 784	31,1
Toimintavarustus	11 000		
Perusparantamishankkeet (sisältää toiminnan tehostamiset)	1 700	364	21,4
Muu rakentaminen, rakennustekniset työt	1 700	364	21,4
Muut investointimenot	7 474	378	5,1
Tietojärjestelmähankkeet	2 057	72	
Sairaalalaitteet ja -kalusto	4 000	297	7,4
Muut laitteet ja kalusto	1 417	9	0,6
Investointimenot yhteensä	45 574	8 735	19,2
Tuloarvio			
Muut investointitulot			
Investoinnit nettomenot	45 574	8 735	19,2
Investointitulot			
Muut laitteet ja kalusto	0	136	
Investointitulot yhteensä	0	136	
Investoinnit nettomenot	45 574	8 599	18,9

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

Rahoitusosan toteutusvertailu (1000 €, ei sisällä liikelaitosta)

	TA 2020	Toteuma 30.4.	Tot%
Toiminta ja investoinnit			
Toiminnan rahavirta	9 447	17 314	183 %
Vuosikate	9 447	17 448	185 %
Tulorahoituksen korjaukset		-134	-
Investointien rahavirta	-45 574	-8 599	19 %
Investointimenot	-45 574	-8 735	19 %
Investointitulot		-	-
Pys.vastaavien hyöd.luovutustulot		136	-
Toiminta ja investoinnit, netto	-36 127	8 715	-24 %
Rahoitustoiminta			
Antolainauksen muutokset	0	215	-
Antolainasaamisten vähennykset	0	215	-
Lainakannan muutokset	36 158	-812	-2 %
Pitkäaikaisten lainojen lis.	39 600		0 %
Pitkäaikaisten lainojen väh.	-3 442	-812	24 %
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	8 888	-
Rahoitustoiminta	36 158	8 292	23 %
Vaikutus maksuvalmiuteen	31	17 007	***

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS YHTYMÄN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTAMISEEN

Tuloslaskelma kokonaistarkastelu (1000 €)

	Yhtymä pl.	Verso	Eliminoinnit		Yhtymän	Yhtymä pl.	Verso	Eliminoinnit		Yhtymän
	liikelaitokset	liikelaitos	sisäiset	erät	tuloslaskelmaosa ml. liikelaitokset	liikelaitokset	liikelaitos	sisäiset	erät	tuloslaskelmaosa ml. liikelaitokset
	TA 2020	TA 2020	Yhtymä	Liikelaitos	TA 2020	Toteuma 30.4.	Toteuma 30.4.	Yhtymä	Liikelaitos	Toteuma 30.4.
	*)				**)	*)				**)
Toimintatuotot	773 861	887	-68	-217	774 463	256 131	300	-23	-178	256 231
Myyntituotot, ulkoiset	695 307	145	0	0	695 452	229 527	76			229 603
Myyntituotot, sisäiset	68	217	-68	-217	0	23	178	-23	-178	0
Maksutuotot	62 036		0	0	62 036	21 196	0			21 196
Tuet ja avustukset	4 984	526	0	0	5 509	1 028	46			1 074
Muut toimintatuotot	11 466	0	0	0	11 466	4 358	0			4 358
Toimintakulut	-763 813	-887	217	68	-764 416	-238 661	-252	178	23	-238 712
Henkilöstökulut	-342 750	-652	0		-343 402	-99 171	-203	0		-99 374
Palkat ja palkkiot	-279 472	-541			-280 013	-81 253	-169			-81 422
Henkilösivukulut	-63 277	-111	0	0	-63 389	-17 919	-34	0		-17 953
Eläkekulut	-52 704	-91			-52 795	-15 148	-28			-15 176
Muut henkilösivukulut	-10 573	-20			-10 594	-2 771	-6			-2 776
Palvelujen ostot	-249 006	-112			-249 118	-82 951	-10			-82 961
Palvelujen ostot, sisäiset	-217	-68	217	68	0	-178	-23	178	23	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-66 382	-10			-66 393	-21 634	-1			-21 635
Avustukset	-60 376	0			-60 376	-20 347	0			-20 347
Avustukset, sisäiset		0				0			0	0
Muut toimintakulut	-45 083	-44			-45 127	-14 380	-15			-14 395
Toimintakate	10 047	0	148	-148	10 047	17 471	49	155	-155	17 519
Rahoitustuotot ja -kulut	-600	0	0	0	-600	-22	0	0	0	-22
Korkotuotot	0	0			0	43	0			43
Muut rahoitustuotot	0	0			0	48				48
Korkokulut	-600	0			-600	-111	0			-111
Muut rahoituskulut	0	0			0	-3				-3
Vuosikate	9 447	0	148	-148	9 447	17 448	49	155	-155	17 497
Poistot ja arvonalentumiset										
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 574	0			-12 574	-4 083				-4 083
Tilikauden tulos	-3 127	0	148	-148	-3 127	13 366	49	155	-155	13 414
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	170				170					
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	-2 957	0	148	-148	-2 957	13 366	49	155	-155	13 414

*) sisältää yhtymän ja liikelaitosten väliset sisäiset erät

**) yhtymän ulkoinen tuloslaskelma

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS YHTYMÄN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

Rahoituslaskelma (1000 €)

	Yhtymä pl.	Verso	Eliminoinnit sisäiset erät		Yhtymän Rahoitusosa	Yhtymä pl.	Verso	Eliminoinnit sisäiset erät		Yhtymän Rahoitusosa
	liikelaitokset	liikelaitos	Yhtymä	Liikelaitokset	ml. liikelaitokset	liikelaitokset	liikelaitos	Yhtymä	Liikelaitokset	ml. liikelaitokset
	TA 2020	TA 2020			TA 2020	Toteuma 30.4.	Toteuma 30.4.			Toteuma 30.4.
	*)				**)	*)				**)
Toiminta ja investoinnit										
Toiminnan rahavirta	9 447	0	148	-148	9 447	17 314	49	155	-155	17 363
Vuosikate	9 447	0	148	-148	9 447	17 448	49	155	-155	17 497
Tulorahoituksen korjaukset						-134				-134
Investointien rahavirta	-45 574	0	0	0	-45 574	-8 599	0	0	0	-8 599
Investointimenot	-45 574	0	0	0	-45 574	-8 735	0	0	0	-8 735
Investointitulot					0	136				136
Toiminta ja investoinnit, netto	-36 127	0	148	-148	-36 127	8 715	49	155	-155	8 764
Rahoitustoiminta										
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0	0	215	0	0	0	215
Antolainasaamisten vähennykset	0		0		0	215				215
Lainakannan muutokset	36 158	0	0	0	36 158	-812	0	0	0	-812
Pitkäaikaisten lainojen lis.	39 600			0	39 600					0
Pitkäaikaisten lainojen väh.	-3 442			0	-3 442	-812				-812
Pitkäaikaisten lainojen väh. kuntayht.				0	0				0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0			0	0	0	0	0		0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0			0	8 888	309	0	0	9 198
Rahoitustoiminta	36 158	0	0	0	36 158	8 292	309	0	0	8 601
Vaikutus maksuvalmiuteen	31	0	148	-148	31	17 007	358	155	-155	17 365

*) sisältää yhtymän ja liikelaitosten väliset sisäiset erät

**) yhtymän ulkoinen rahoituslaskelma

TOTEUTUNEET PALVELUJEN KÄYTÖN NETTOKUSTANNUKSET JÄSENKUNNITTAIN 1-4/2020

Jäsenkuntien maksuosuussennuste yhteensä on 664,9 miljoonaa euroa (TA 661,9 M€, hyväksytyt TA on 3 miljoonaa euroa alijäämäinen). Kunnille raportoidaan kuukausittain palvelujen käytöstä erillisessä kuntaraportissa.

Jäsenkunta	Erikoissairaanhoito			Päivystyskeskus			Ensihoitokeskus			
	TP 2019	TOT 1-4 2019	TOT 1-4 2020	TP 2019	TOT 1-4 2019	TOT 1-4 2020	TP 2019	TP 2019 oikaistu	TOT 1-4 2019	TOT 1-4 2020
Asikkala	9 533 067	2 987 068	2 987 802	1 207 792	368 076	425 335	756 521	456 005	243 853	152 308
Hartola	3 259 323	1 060 728	1 055 171	392 905	114 589	118 437	367 802	191 234	118 555	58 381
Heinola	21 155 945	7 011 243	6 563 284	1 744 178	542 482	677 750	1 533 974	1 097 421	494 453	366 326
Hollola	25 333 291	8 577 053	7 953 009	3 607 631	1 134 539	1 316 550	771 632	1 083 172	248 723	374 505
liitti	7 913 299	2 565 386	2 560 030	1 023 212	337 926	319 192	745 339	382 195	240 249	123 505
Kärkölä	5 043 664	1 757 587	1 443 665	698 913	231 381	227 249	145 693	216 864	46 962	69 953
Lahti	130 415 792	43 188 991	44 714 687	18 911 937	6 169 517	6 468 839	4 767 849	6 477 447	1 536 842	2 147 389
Myrskylä	2 090 826	714 486	502 626	259 398	78 066	72 396	115 369	98 864	37 187	29 043
Orimattila	17 220 654	5 801 136	5 673 756	2 024 429	654 779	792 291	967 333	855 368	311 805	293 866
Padasjoki	3 726 188	1 005 956	1 315 244	494 829	158 193	165 512	369 281	192 200	119 032	59 121
Pukkila	1 770 222	626 240	646 703	217 833	70 100	71 034	114 195	83 571	36 809	29 145
Sysmä	4 190 110	1 468 627	1 499 622	405 387	141 899	134 224	721 006	241 650	232 405	71 800
Yhteensä	231 652 382	76 764 501	76 915 598	30 988 445	10 001 548	10 788 809	11 375 991	11 375 991	3 666 874	3 775 341

Erikoissairaanhoidon ja Päivystyskeskuksen kokonaiskustannusten toteumat perustuvat kirjanpidon toteutuneisiin nettokustannuksiin.

Kuntakohtainen jako on oman toiminnan osalta laskettu hinnaston mukaisen käytön suhteessa. Asiakaspalvelujen ostot on huomioitu toteuman mukaisena.

Ensihoitokeskuksen kokonaiskustannusten toteuma perustuu kirjanpidon toteutuneisiin nettokustannuksiin.

Kuntakohtainen jako on laskettu 50 % asukasmäärän suhteessa ja 50 % kunnan alueelle kohdistuvien kiireellisten ensihoitotehtävien lukumäärän suhteessa.

Jäsenkunta	Peruspalvelut			Ympäristöterveydenhuolto			Palvelunkäyttö yhteensä				
	TP 2019	TOT 1-4 2019	TOT 1-4 2020	TP 2019	TOT 1-4 2019	TOT 1-4 2020	TP 2019	TP 2019 oikaistu	TA 2020	TOT 1-4 2019	TOT 1-4 2020
Asikkala	17 281 824	5 242 477	5 211 581	220 680	63 570	63 854	28 999 882	28 699 367	28 335 385	8 905 044	8 840 878
Hartola	8 610 616	2 650 989	2 278 929	118 046	35 417	37 759	12 748 693	12 572 125	12 708 588	3 980 278	3 548 678
Heinola				239 749	64 803	67 381	24 673 846	24 237 293	25 000 141	8 112 980	7 674 742
Hollola	43 855 153	14 094 623	13 319 477	268 310	82 521	65 765	73 836 017	74 147 558	75 079 895	24 137 460	23 029 307
liitti	16 449 195	5 220 578	5 065 960				26 131 046	25 767 901	26 188 460	8 364 139	8 068 687
Kärkölä	9 269 079	3 204 705	2 667 445	127 474	42 817	41 783	15 284 824	15 355 994	15 677 880	5 283 453	4 450 096
Lahti	232 959 489	73 914 880	72 282 038				387 055 066	388 764 665	394 560 954	124 810 229	125 612 952
Myrskylä	4 060 376	1 189 667	1 270 406	59 757	21 283	15 446	6 585 727	6 569 222	6 608 988	2 040 690	1 889 917
Orimattila	32 545 299	9 944 525	10 057 764	291 438	94 480	102 974	53 049 153	52 937 189	53 415 937	16 806 725	16 920 651
Padasjoki	8 803 559	2 634 300	2 624 739	38 630	8 233	10 267	13 432 485	13 255 405	12 952 242	3 925 714	4 174 882
Pukkila	3 807 712	1 324 006	1 108 188	49 865	13 721	17 546	5 959 828	5 929 204	6 326 054	2 070 876	1 872 616
Sysmä				126 513	42 770	47 664	5 443 016	4 963 660	5 045 474	1 885 702	1 753 310
Yhteensä	377 642 303	119 420 750	115 886 528	1 540 461	469 615	470 438	653 199 581	653 199 581	661 900 000	210 323 288	207 836 714

Peruspalvelujen kokonaiskustannusten toteuma perustuu kirjanpidon toteutuneisiin nettokustannuksiin. Kuntakohtainen jako on laskettu Numerus-ohjelman kautta.

Ympäristöterveydenhuollon kokonaiskustannusten toteuma perustuu kirjanpidon toteutuneisiin nettokustannuksiin. Kuntakohtainen jako on laskettu hinnaston mukaisen käytön suhteessa.

Oikaistussa TP2019:ssä on huomioitu ensihoitokeskuksen maksuosuuden laskentatavan muutos. Vuoden 2019 tiedot on laskettu vuoden 2020 laskentatavalla.

Vuonna 2019 ensihoidon nettokustannukset jaettiin 15 % asukasmäärän mukaan ja 85 % ensihoidon yksikön ensisijaisen sijoituspaikan mukaan.

Vuonna 2020 ensihoidon nettokustannukset jaetaan 50 % asukasmäärän suhteessa ja 50 % kunnan alueelle kohdistuvien kiireellisten ensihoitotehtävien lukumäärän suhteessa.

LIITTEET

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän riskienhallintaa ohjataan kuntayhtymän valtuuston hyväksymien riskienhallintapolitiikan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Yhtymän hallitus ja ylin johto johtavat riskienhallintaa. Riskien havainnointi, raportointi ja riskeihin reagointi on hajautettu kaikkiin yksiköihin. Riskejä kirjataan käytännön työssä suorittavalla tasolla Haipro-järjestelmään ja johdon riskienhallinnassa hyödynnetään Granite-järjestelmään tehtäviä kirjauksia.

Hyvinvointiyhtymän kokonaisriskien arvioinnissa on tunnistettu alla tiivistelmänä kuvatut merkittävimmät riskit. Tunnistetut riskit vastaavat pääosin samaa riskiarvioinnin käsitystä, joka kuvattiin vuoden 2019 tilinpäätösaineistoon. Tässä esityksessä riskien kuvaus on päivitetty vuoden 2020 alkuvuoden riskeihin liittyvien tietojen osalta, joista merkittävimpänä on koronavirusepidemiaan liittyvät riskit. Pandemiariskeistä merkittävimpiä ovat sote-organisaation kapasiteetin riittävyys tuottaa välttämättömiä palveluja, jos pandemia vaikeutuu. Pandemian terveydenhuoltoon liittyvien hoitohenkilöstön, suojaintarvikkeiden ja erityistilojen resurssiriskien lisäksi merkittäviä riskejä syntyy väestön sosiaalihuoltoon liittyvissä asioissa. Näitä riskejä ovat mm. lastensuojelun ongelmien kumuloituminen, mielenterveys- ja päihdeongelmien paheneminen, ikääntyneiden liikkumisrajoitusten seurannaisongelmat sekä laajaan työttömyyden ja lomautusten aiheuttamiin toimeentulo-ongelmiin liittyvät asiat.

Toimintaympäristön riskit liittyvät epävarmuuteen päätösvalmistelun, toiminnan suunnittelun ja resursoinnin osalta. Tämä tarkoittaa toimintaympäristön voimakasta muutosta mm. uuden hyvinvointikuntayhtymän uudistustarpeisiin liittyen sekä valtioneuvoston mahdollisiin sote-toimialaa koskeviin linjauksiin sekä lakien mahdollisiin muutoksiin liittyvään epävarmuuteen. Edelleen kiristynyt kuntatalous ja palvelujen kysynnän nopea kasvu muun muassa väestön ikääntymisen vuoksi muodostavat kasvavan riskin palvelutuotannon tasapainolle ja rakenteellisten uudistusten hallitulle toteuttamiselle. Riskit liittyvät palvelujen saatavuuden, laadun, kustannusten ja toteutuksen resursoinnin sekä aikataulujen hallintaan. Lisäksi esille ovat nousseet hoivapalveluihin liittyvät laadulliset riskit.

Maakunnallisesti tarkasteltuna Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän toiminta-alueella korostuvat pitkäaikais- ja rakennetyöttömyys, nuorisotyöttömyys, syrjäytyminen, huumeongelmat sekä lasten ja nuorten pahoinvointi. Edellä mainittujen lisäksi ikääntymisen vuoksi jyrkästi kasvava palvelutarve muodostavat yhdessä merkittävän riskin yhtymälle liittyen kuntien kykyyn rahoittaa tarvittavia palveluja. Kireä kuntatalous ja palvelujen kysynnän nopea kasvu muun muassa väestön ikääntymisen vuoksi muodostavat kasvavan riskin myös palvelutuotannon tasapainolle ja rakenteellisten uudistusten hallitulle toteuttamiselle. Riskit liittyvät palvelujen saatavuuden, laadun, kustannusten ja toteutuksen resursoinnin sekä aikataulujen hallintaan. Lisäksi esille ovat nousseet hoivapalveluihin liittyvät laadulliset riskit. Vuoden 2019 riskiarvioinnin jälkeen on tullut esiin, että mm. väestön ikääntymisen aiheuttamaan palvelutarpeen kasvuun ei ole kyetty varautumaan riittävästi yhtymän talousarviossa.

Tietojärjestelmäriskejä ovat mm. tietojärjestelmä uudistusten onnistumisen varmistaminen riittävällä osaamisella, riittävällä henkilöresursoinnilla ja realistisella aikataulutuksella. Tietojärjestelmäympäristö ja kokonaisuuteen liittyvät palvelut ovat jatkuvassa muutoksen tilassa. Muutokseen vastaaminen vaatii toiminnan uudelleen järjestelyä ja kykyä toimeenpanna muutoksia ja kehityshankkeita. Yhtymän ICT-ympäristössä on myös havaittu useita toiminnan jatkuvuuteen kohdistuvia kriittisiä riskejä, joihin on ehdotettu ja osin jo toteutettu korjaustoimenpiteitä. ICT-infrastruktuuriin ja tietoturvaan liittyvät riskit ovat myös osittain realisoituneet kahden edellisen vuoden aikana, joka korostaa entisestään asiaan puuttumisen merkitystä.

Muutosjohtamiseen ja hallintamallien kehittämiseen liittyy myös riskejä. Organisaation muutosten ja uudistusten johtamiseen, ohjeistamiseen ja toteutuksen seurantaan tarvitaan riittävästi henkilöresursseja, osaamista ja aikaa. Riskinä on, että muutoksia ja uudistuksia viedään läpi liian nopeasti, jotta

organisaatio pystyisi omaksuma uudet toimintamallit ja jotta uudistusten toteutus saadaan tuottamaan tavoiteltavat tulokset. Näihin muutosjohtamisen riskeihin liittyvät yhtymän kyky hallita kokonaisuutena palvelutuotantoa ja sen riskejä ja kustannuksia monituottajamallissa.

Henkilöstön saatavuuteen vaikuttavat myös työnantajakuvaan ja maakunnan houkuttelevuuteen asuinympäristönä liittyvät riskit. Henkilöstön osaamisen riskit liittyvät ammattitaitoon sekä muutoksen ja teknologisen kehityksen mukana pysymiseen. Osaamisen ennakoinnin hallinta on keskeistä. Yhtymän toiminnalliset riskit liittyvät ensisijaisesti keskitetyn asiakasohjauksen ja etulinjan projektin laajan uudistuksen haasteellisuuteen toiminnallisesti ja taloudellisesti.

Työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden riskeihin kuuluvat työn kuormittavuuden kasvu työhön liittyvien muutosten ja kehittämisen suuren määrän vuoksi. Lisäksi työmäärän absoluuttinen kasvu ja henkilöstön keski-ikä kasvaminen lisäävät riskejä tässä riskiryhmässä. Lisäksi asiakkaiden taholta syntyvä väkivallan ja seksuaalisen häirinnän riski on noussut esille henkilöstön työhyvinvointikyselyssä. Toimitilojen riskit liittyvät sisäilmaongelmiin. Niitä ovat myös talotekniikan rikkoutumisriskit, koska osa tekniikasta on elinkaarensa päässä. Myös toimitilaverkon muutot ja remontointitarpeet muodostavat toiminnallisen ja taloudellisen riskin. Vahinkoriskejä hallitaan mm. kattavilla vakuutuksilla sekä turvallisuuskoulutuksella. Rahoituksen riskit liittyvät mm. korkoriskiin ja palvelutuotannon hallittuun kustannuskehitykseen. Jäsenkuntien kyky turvata yhtymän palvelutuotannon riittävä rahoitus on koronakriisin seurauksena oleellisesti heikentynyt.